

Predsednikov govor ob Washingtonovi grobnici.

Washington, D. C. 4. julija. — Danes, na 142. obletni dan Proglasa Neodvisnosti je položil predsednik Wilson, očetu naše domovine, George Washingtonu na njegovo grobnico v Mount Vernon krasen venec v imenu vsega ameriškega ljudstva.

Predsednika je spremljala njegova soproga, tajniki vladnega kabineta, razni poslani in ministri drugih držav ter zastopniki 32 v Združenih državah živečih narodov. (Med temi so bili zastopniki tudi Sloveni Op. ured.)

Predsednik Wilson je držal pri tej priliki navzočim govor sledeče vsebine:

“Gospodje diplomatičnega zbora in so-državlani: — Srečen sem, da se morem z vami umakniti na ta mirni prostor starega posvetovanja, v namenu, da govorim nekaj o pomenu tega Dneva Neodvisnosti našega naroda. Prostor je videti zelo tih in oddaljen. Prav tako miren je nedotaknjen od vrvenja sveta kot je bil v onih velikih dneh pred dolгим časom, ko je bival tukaj general Washington ter se udobno posvetoval z možmi, ki naj bi bili njegovi družabniki pri ustvarjanju naroda. S teh prijaznih gričev so se ozirali na svet ter ga videli celega, videli ga z modernimi očmi, ki so se obračale v stran od preteklosti, katere niso mogli še nadalje prenašati moške oprostene duha. Iz tega vzroka tudi ne moremo čutiti, niti tukaj, v neposredni navzočnosti tega posvečenega groba, da je to mesto smrti. To je bilo mesto uspeha. Veliki obljudi, namenjeni za celo človeštvo, se je dalo tukaj načrt in realnost. Asociacije, od katerih smo obdani tukaj, so navdušujoče asociacije one velike smrti ki je slavno dovršenje. S teh prijaznih gričev bi morali tudi biti v stanu gledati z razumnimi očmi na svet, ki leži krog nas ter spoznati namen, ki mora oprostiti ljudi.

Značilno je, — značilno za njih lastni značaj in namen ter za upliva, ki so se pojavili, — da so Washington in njegovi tovariši, taliki baronov v tihymede, — govorili in delali ne za en razred, temveč za en narod. Pustilo se je nam gledati na to, da so govorili in delali ne le za en posamezni narod, temveč za celo človeštvo. Mistični niso le na same sebe ter na materialne interese, ki so se osredotočili, — majhnih skupinah zemeljskih posestnikov, trgovcev in javnih mož, s katerimi so imeli ponavadi posla v Virginiji in v kolonijah na severu in jugu od nje, temveč so mislili na narod, ki je želel opustiti se razredov in posebnih interesov ter avtoritete moči, katerih si ni izvolil sam, da mu vladajo. Zasedovali niso nikakih

privatnih ciljev ter niso želeli nikakih posebnih privilegijev. Vestno so delali načrte, kako naj bodo ljudje vsakega razreda prosti ter Amerika mesto kamor lahko pribeže vsakega naroda, ki bi želeli delati z njimi pravice in privilegije prostih mož. In mi jim sledimo, — kaj ne? Mi nameravamo, kar so nameravali oni. Mi tukaj v Ameriki smo prepričani, da naj bo naša sovdeležba v sedanji vojni le žetev tega, kar so oni sejali. Naš slučaj se razlikuje od njihovega le v tem, da je naš neprečlenljivi privilegij priti do soglasja z možmi vsakega naroda, ki bodo zavarovali ne le prostosti Amerike, temveč tudi obene prostosti vsakega drugega naroda. Mi smo srečni v misli, da nam je dovoljeno storiti to, kar bi storili oni, če bi se nahajali na našem mestu. Treba je uravnati sedaj, enkrat za vselej, — kar je bilo uravnano za Ameriko v veliki dobi, iz koje navdušenja črpamo še danes. To je gotovo primerno mesto, s katerega moramo mirno zreti na svojo nalogo in kjer moremo utrditi svoje ga dnha za izvršitev te naloge. To pa je tudi primerno mesto, s katerega lahko priznamo, tako prijateljem, ki zrejo na nas kot prijatelje, s katerimi smo imeli srečo biti v skupni akciji, svoje vero in svoj namen, po katerem posluhamo.

Fo je torej naš pojem o velikem boju, v katerega smo zapleteni sedaj. Zarota je jasno zapisana na vsakem pozorišču, v vsakem dejanju te najvišje zaloigre. Na eni strani stoje narodi sveta, — ne le narodi, ki so dejanski zapleteni, temveč tudi številni drugi, ki trpe pod krvniki in ne morejo delovati; narodi številnih plemen ter v vsakem delu sveta, — narod poražene Rusije med drugimi, daviravno je za trenutek neorganiziran in brez pomoči. Nasproti tem pa stoji, močnejši številnih armad, izolirana skupina vlad brez prijateljev, ki nimajo nikakih skupnih ciljev, temveč le svoje lastne sebične ambicije, po katerih ne more imeti nihče dobička kot le oni sami in kojih narodi so kurivo v njih rokah; vlade, ki se boje svojih narodov, ki pa so vendar suvereni gospodarji za sedaj in ki razpolagajo z njimi, njih življenji in imetjem kot hočejo ter tudi z življenji in imetjem vsakega naroda, ki pade pod njih moč, — vlade, našenjene s čudno obleko in primitivno avtoriteto dobe, ki je povsem tuja in sovražna naši lastni. Preteklost in sedanost sta v smrtnem oprijemu in narode sveta se je izročilo smrti med njima.

Vsled tega more obstajati le eno vprašanje. Uravnava mora biti končana. Nobenega kompromisa ne more biti. Nikaka polovična odločitev bi ne bila zmožna. Nikaka polovična odločitev bi ne bila mogoča. Naslednji so cilji, za katere se združeni narodi sveta bore in katere se mora zgoditi, da se mora priti mir.

1. — Uničenje vsake samovoljne sile kjerkoli, ki more pos-

mič, tajno in iz svoje lastne volje kaliti mir sveta; če pa se je ne more uničiti tako, naj se jo pripravi do dejanske impotence.

2. — Upravna vsakega vprašanja, bodisi glede ozemlja, suverenitete, ekonomskih dogovorov ali političnega razmerja na temelju prostovoljnega sprejema take uravnave od strani neposredno prizadetega naroda in ne na temelju materialnih interesov ali prednosti kakega drugega naroda, ki bi želel drugačno uravnavo zavoljo svojega lastnega zunanjega upliva ali močjstva.

3. — Privoljenje vseh narodov, da jim vladajo v njih odnošajih drug proti drugemu isti principi časti in upoštevanja skupnega zakonika civilizirane družbe, kot vladajo posameznim državljanom vseh modernih držav v njih razmerju enega proti drugemu. V namenu, da se vse obljube in dogovore sveto upošteva, se ne sme kovati nikakih privatnih zarot ter brez kazni doprinsati sebičnih kršitev. Medsebojno zaupanje pa naj sloni na lepem temelju medsebojnega spoštovanja pravice.

4. — Ustanovitev organizacije miru, ki bo zagotovila, da bo kombinirana sila vseh prostih narodov ustavila vsako invazijo na pravico ter služila, da se napravi mir in pravico bolj varnim potom definitivnega tribunala mnenja, kateremu se morajo podvreči vsi in vsem, da se ne morejo izogniti vsaki mednarodno zopetno uravnavo, katere ni mogoče prijateljski rešiti od strani neposredno prizadetih narodov.

Te velike cilje je mogoče spraviti skupaj v en sam stavek. Kar iščemo mi, je vlada postave, temelječa na privoljenju vladanih ter vzdržana od organiziranega mnenja človeštva.

Teh velikih ciljev pa ni mogoče doseči potom debat ter potom poskusov, da se zenači in uravna, kar morda želijo državniki s svojimi načrti za ravnovesja sile in narodno priliko. Te velike cilje je mogoče udeležiti le z odločenjem tega, kar žele misleči narodi sveta s svojimi upi glede pravice, socialne prostosti in prilike.

Lahko domnevam, da prenaša zrak tega mesta glasove takih principov s posebno ljubeznijo. Tukaj smo započeli s silami, katere je veliki narod, proti kateremu so bile prvotno obrnjene, smatral za u-stajo proti svoji pravični avtoriteti, ki pa je že pred dolгим uvidel, da je bil to korak k oproščenju njega samega ter tudi k onemu Združenih držav. Sedaj pa stojim tukaj, da govorim, — govorim s ponosom in trdnim upanjem — o razširjenju te revolte, tega oproščenja na veliko pozorišče sveta samega! Zaslepljeni vladarji Prusije so izzvali sile, o katerih so malo vedeli, — sile, katerih, kadar so enkrat vzbujene, ni mogoče več streti v prah: — imajo namreč v svojih rokah inspiracijo in namen, ki je nesmrten ter iz pristnega blaga trumfa!

Razne vesti.

Izletniški parnik se potopil.

Peoria, Ill. 6. julija. — Včeraj okrog 1. ure zjutraj se je potopil na reki Illinois pred Wesley Cityem med Pekinom in Peorio velik izletniški parnik "Columbia". Nesreča se je pripetila vsled tega, ker je bil parnik že star in neraben; med vožnjo je zadel namreč na pečena tla, naker se je pretrgal v sredini na dva dela in na mestu potopil.

Na Columbij je bilo kakih 600 izletnikov iz Peorie, Pekina in bližnjih mest, večinoma žene in otroci. Dosedaj so potegnili iz vode šele 51 trupel, najmanj 2 krat toliko se jih pa nahaja še v razbitem parniku pod vodo. Očividci pripovedujejo, da se je za časa katastrofe plesalo in rajalo na gornjem delu parnika. Ko je parnik nasedel, je vse trlo na eno stran, iz radovednosti. To je spravilo ravnotežje parnika v nered, da se je nagnil, pretrgal in potopil.

Izletniški parnik "Columbia" je bil že 50 let star. Že pred 15 leti so ga oblasti spoznale neplavnim in nerabnim za promet. Navzile temu ga je pa lastnik, kapitan Herman Mehl dal izletnikom na razpolago. Državne oblasti so odredile strogo preiskavo te velike katastrofe vsled česar je bil kapitan Mehl danes aretiran.

Bivši newyorški župan ubit v vojaški službi.

Lake Charles, La., 6. julija. — Danes se je ponesrečil na Gerstnerjevem vežbališču — nedaleč od tukaj bivši župan mesta New York, John Puroy Mitchell, najor pri signalnem koru. Padel je iz nekega aeroplana 600 čevljev visoko in se na mestu ubil. Njegova žena se je nahajala za časa katastrofe nedaleč od tega vežbališča, vendar ni videla groznega prizora, ko je padel njen mož iz visočine na tla.

Pokojni J. P. Mitchel je bil star komaj 39 let. Leta 1913 je bil izvoljen z veliko večino glasov županom mesta New York, kjer službo je opravljal do 1. 1917; kasneje se je pa prostovolj-

no prijavil zrakoplovnemu oddelku, kjer je v kratkem času dosegel šaržo majorja. Njegovo truplo bodo prepeljali v New York.

Za splošno prohibicijo.

Washington, D. C., 8. julija. — V senatnem poljedelskem odseku se je sprejelo danes resolucijo, ki oloča, da se ne bo smelo po 1. januarju 1919 več prodajati žganja, in vina, piva pa že ne letos po 1. novembru.

Zakonodajni odsek je izpremenil Norrisov zakonski prohibicijski načrt v toliko, da naj stopi ta odredba že pol leta prej v veljavo torej ne šele 30. junija 1919. Glede varenja in prodaje piva je ostal zakonski predlog neizpremenjen; piva se ne bo smelo točiti že 3 mesece po tozadnji postavnii določbi.

Zaeno določa gorinavedeni zakonski dostavek, da naj se vso opojno pijačo, ki je sedaj še v zalogi izvozi, ali proda v inozemstvo.

Določena cena pšenice.

Washington, D. C., 6. julija. — Ker ni prišlo v senatni zbornici do sporazuma glede uradno določene cene pšenice, se je danes o tej točki debatiralo v kongresu. Končno je bila sprejeta McLaughlinova (Mich.) resolucija z 150 proti 106 glasovi, da naj bo v bodoče minimalna uradna cena za bušel pšenice \$2.40. V obče se pa sodi, da bo predsednik Wilson ta zakonski načrt vetiral, ker je cena pšenice previsoka.

Molitev za zmago in mir.

Washington, D. C., 5. julija. — Danes je sprejela senatna zbornica resolucijo, na podlagi katere se bo naprosilo predsednika Wilsona, da naj izda kmalu na vse ameriško ljudstvo proklamacijo za molitev za zmago in mir. Senator Phelan iz Kalifornije je pri tej priliki prečital pismo predsednikovega tajnika Tumulty v katerem se predsednik izraža, da je to lepa misel, če bi vsakdo opoldno molil samo 1 minuto za zmago in mir.

Glede te zadeve so se obrnili do vlade v Washingtonu tudi razni duhovniki in pastori s priporo-

čilom, da naj bi se do konca vojne zvonilo po vseh cerkvah sleherni dan opoldne. Z zvonovi svobode naj bi se dalo točno o polodne 7 udarcev v znamenje splošne molitve za mir.

99 novih ladij.

Washington, D. C., 5. julija. — Včeraj na dan Proglasa Neodvisnosti je bilo spuščenih v vodo širom držav 99 novih transportnih in 17 novih bojnih ladij. Državni ladjegradbeni urad naznanja, da znaša skupno število tonaze označenih novih ladij 474,464 ton. Neka družba v San Francisco, Cal. je zgradila tekem zadnjih dveh mesecev sleherni dan po eno novo lodo, zavzemajoč 10,000 ton tonaze. Vlada Združenih držav ima naročenih še brezštevilo novih ladij, katere bodo dograjene v doglednem času.

Skrajšana doba bogoslovnih študij.

Baltimore, Md. — Kardinalu Gibbonsu je došlo uradno poročilo, da je sv. oče znižal dobo bogoslovnih študij samo na 3 leta. Dosedaj so morali bogoslovci dovršiti 4 leta predno so bili posvečeni. V obče se sodi, da je sv. Stolica ukrenila to vsled tega, ker je nastalo veliko pomanjkanje duhovnikov vsled sedanje vojne.

Državna zemljišča za ameriške vojake.

Pittsburgh, Pa., 6. julija. — Na tu se vršečem banketu Pittsburghske Trgovske Zbornice je omenil včeraj tajnik notranjih zadev — Franklin K. Lane, da ima vlada 15 milijonov akrov zemljišča, katere namerava razdeliti vojakom, ko se bodo vrnili po vojni domov. Vsakemu vojaku, katerega bo veselilo poljedelstvo, bo odmerjeno 160 akrov zemlje. Vlada bo vse zemljišče izčistila ter dala takemu farmerju vse potrebne stvari na razpolago če tudi ne bo imel denarja. Rok za odplačilo teh državnih farm bo določen na 40 let.

Četrto vojno posojilo.

Washington, D. C., 5. julija. — Senatna in kongresna zbornica je danes enoglasno sprejela reso-

lucijo administracijskega odseka, da naj se razpiše letos meseca oktobra četrto vojno posojilo v znesku 8 milijonov dol. in poldrugi milijon dol. kot posojilo zaveznikom. Bondi Svobode četrte izdaje bodo donasali 4 in četrt odst. obresti.

Ta zakonski načrt bo sedaj podpisal se predsednik Wilson, nakar stopi v veljavo.

Od začetku vojne do prihodnjega razpisa posojila Svobode, bo znašalo skupno vojno posojilo Združenih držav 22 milijonov dolarjev.

Nagrada za ujetje "slackerjev."

Odkar je stopila Amerika v vojno je prejela newyorška policija od vlade že \$50,000 izplačanih kot nagrado za ujetje takozvanih "slackerjev" in vojaških beguncev. Nagrada za ujetje vsakega izmed teh je \$50.

Obesili 3 vojake pred celo divizijo.

Camp Dodge, Iowa, 5. julija. — Danes dopoldne ob 9. uri so bili obešeni na nekem javnem prostoru trije zamorski vojaki, ker so dne 24. maja t. l. napadli in posilili neko 17. letno belo deklico. Poveljnik taborišča je določil da morajo temu usmrčenju kot svarilo prisostvovati vsi vojaki, ali skoro cela divizija.

Ko so na smrt obsojeni zamorci korakali k vislicam, so tužno peli nabožne pesmi z dostavkom: Imej o Bog usmiljenje z mojo dušo. Obsojenci so bili: Nelson Johnson iz Tuscambe, Ala., Stanley Tramble, iz Stroud, Ala. in Fred Allen iz Georgetown, Ala. Prva dva sta priznala svoj čin predno so ju potegnili na vislice, slednji je pa trdil, da je nedolžen.

Indijanci za Rdeči križ.

Meseca maja se je vršil na Rosebud indijanski rezervaciji velik sejem v prid ameriškega Rdečega križa. Pri tej priliki se je nahajalo v to svrhu \$8750. — Pomenljivo je bilo na tem semnju, da je pel neki indijanski kvartet angle. pesem: There will Be No Kaiser There. Neka stara bogata Indijanka je plačala \$900. — za

lepo pisano obleko najnovejšega kroja. Zopet je plačal neki indijanski poglavar za par modernih čevljev \$400. — Za kurje jajce, zleženo za časa semnja se je dobilo \$5. —; deset ducatov "krofov" je doneslo v blagajno \$10. —; takozvane "cakes" se je prodajalo po \$10. \$15. in \$20. — Na tem semnju so bile prodane tudi dve stare mačke po \$1. — vsaka.

Kislo zelje in — patrijotizem.

Washington, D. C. — Kislo zelje (Sauerkraut) se lahko uživa ne da bi se s tem žalil čut patrijotizma, ker pripisujejo nekateri to jed nemškemu izviru. Veščaki zatrjujejo, da so pričeli prvo kisl zelje uživati Holandi in da je to holandska narodna jed? Kdor torej rad uživa kisl zelje, dela s tem celo patrijotično delo, ker hrani drugi živež katerega se lahko uporablja za armado.

(Op. ured. — Škoda, da ni več našega zgodovinarja Valvazorja med živimi. Ta bi gotovo dokazal, da je kisl zelje doma na Slovenskem.)

Rusi umorili nemškega poslanika.

Bazel Švica, 6. julija. — Semkaj prihaja vest, da je bil danes v Moskvi umorjen nemški poslanik grof Mirbach. Dva neznanca sta si na zvit način pridobila dovoljenje, da sta prišla v privatno pisarno nemškega poslanika. Po kratkem razgovoru se je takoj čulo strelje iz samokresa in eksplozijo granate. Nemški poslanik je umrl na licu mesta zadet od krogelj; morilec sta odnesla takoj po izvršenem činu svoje pete in ju se niso aretirali.

Pariz, Francija, 6. julija.

Berlinski listi poročajo o umoru grofa Mirbacha, nemškega poslanika na Ruskem, ki je živel v Moskvi. Napadla in umorila sta ga dva nepoznana v uradu nemškega poslanstva ter nato zbežala. Grof Mirbach je bil star 46 let ter je opravljal pred leti diplomatsko službo v Parizu, Bruslju, Bernu in Atenah. Ker se je zadnji čas zelo potegoval za sporazum med Nemčijo in boljševiško vlado, je bil dne 27. maja t. l. imenovan nemškim poslanikom za Rusko s sedežem v Moskvi.

Amsterdam, Holandsko, 8. julija.

Vest o umoru nemškega poslanika, grofa Mirbacha je razburila vso nemško in rusko javnost. Vlada boljševikov je takoj sporočila v Berlin svoje globoko obžalovanje nad tem činom; zaeno je obljubila, da bo morilec izsledila ter obšutno kaznovala.

Cesar Viljem se pa na to obžalovanje neče dosti ozirati ter je včeraj prekinil vse diplomatske stike z Rusijo, Zaeno je z glavnim vojnim svetom odredil, krvavo maševanje nad Rusi, ker so umorili njegovega namestnika; Nemčija bo udrla vsled tega z veliko armado na Rusko ter skušala na ta način maščevati umor grofa Mirbacha.

Čeho-slovaške čete v boju z boljševiki.

London, Anglija, 6. julija. — Čeho-slovaška armada, broječa okrog 65,000 mož deluje vsepošno ob glavnih železniških progah v Sibiriji. Te čete so potisnile boljševike nazaj že na mnogih važnih mestih v okolici bajkalskega jezera in Irkutska, kjer se nahajajo velika skladišča municije in živeža.

Kuehlman odstopil.

Bern, Švica, 8. julija. — "Muenchener Zeitung" prinaša vest, da je nemški zunanji minister von Kuehlman odstopil. Vzrok njegove resignacije se pripisuje nesporazumu z vlado v sedanji kritični dobi, kakor se je nedavno Kuehlman v nemški državni zbornici izrazil. Skoro gotovo bo imenovan njegovim namestnikom Albert Ballin, veletržec v Berlinu.

Junaška zamorska vojaka.

Pariz, Francija, 8. julija. — Francosko vrhovno vojno poveljstvo je priporočilo ameriška prostaka Henry Johnsona in Robert Robinsona posebnemu odlikovanju, ker sta nedavno na neki patrolji napadla in poglala v beg 40 Nemcev na francoski fronti.

Kupujte Vojno varčevalne znamke!

While someone gives his Life — what are you giving? — think a minute

Društvena naznanila in dopisi.

URADNO NAZNAVILLO.

društva sv. Jožefa št. 58.
K. S. K. J.

Tem potom se naznanja vsem članom našega društva, da se vrši prihodnja (polletna) seja dne 14. julija, in vsak član kateri se ne udeleži te seje, zapade kazni po društvenih pravilih. Torej, prosim pridite vsi, ker imamo več, jako važnih točk na dnevnem redu. Ena najvažnejših, točk za razmotrnosti je: se li zviša a-sesment za bolniško podporo ali ne? Ker je ta točka jako važna za vsakega člana, je njegova dolžnost, da se seje udeleži, da ne bo potem pozneje nobenega nepotrebnega "kikanja".

Se je par članov kateri niso oddali spovednih listkov, dasi ravno jih imajo doma. Vsi ti člani, ako listkov ne oddajo na pristojno mesto do prihodnje seje, bodo postavljeni pred porotni odbor. Upam pa, da bo vsak svojo dolžnost stari. Ravno tako tudi mi se nekaj članov, ki so na potnih listih, ni sporočilo, so li opravili velikonočno dolžnost ali ne? Vsi ti člani se bodejo morali zagovarjati pred duhovnim vodjem. To velja za vse člane, bodisi tukaj živeče, ali na potnih listih "iste pravice", "iste dolžnosti" in "vsi za enega, eden za vse."

Naznanjam, da so člani našega društva, v kolikor sem mogel dognati, kupili "Posojilo Svobode" (Liberty bonds) za svoto \$12,650.00.

Konečno opominjam še enkrat vse tu živeče člane, da se gotovo udeležijo pol letne seje, sicer bodo pela društvena pravila, ako pa ima kdo kak važen zadržek da ne more priti na sejo, naj se oprostí pri predsedniku društva, in tako prihrani sitnosti sam sebi in društvu.

S sobratskim pozdravom

Matija Ivanetič,
dr. tajnik.

NAZNAVILLO.

Članom dr. sv. Lovrenea št. 63 K. S. K. J. v Cleveland, O. se tem potom uljudno naznanja, da bode prihodnja mesečna seja dne 13. julija, to je v soboto točno ob 7. uri zvečer v navadnih prostorih. To pa zaradi tega, ker bo v nedeljo 14. julija farni piknik in je takorekoč prepozno iti na veselico ako bi se dr. seja vršila v nedeljo ob navadni uri. Torej naj člani zgoraj omenjenega društva blagovolijo to vpoštevati ter naj se mesečnih sej bolj redno in v večjem številu udeležujejo kot dosedaj.

S sobratskim pozdravom

Anton Kordan, tajnik.

Zgodovinski spomini.

K petindvajsetletnici društva Sv. Družine št. 5, K. S. K. J., La Salle, Ill.

Približno petintrideset let je že, odkar so se prvi naši Slovenci naselili na prijaznem griču, severo-zapadno od zgodovinskega in sedaj slovečega državnega parka "Starved Rock", ob katerega dolini in vzhodju se vije mogočna reka Illinois. Na tem prijaznem griču namreč se razprostira mesto La Salle, Ill. Največ naših rojakov se je tu priselilo naravnost iz prelepe in daljne nam domovine, ker so bili prisiljeni poiskati si kruha v tujini katerega je, krivična mačha Avstrija Slovincem vedno kratila.

Nekaj tukajšnjih Slovincov se je naselilo tudi iz starejših slovenskih naselbin v Ameriki.

Kolikor nam je znano od nekaterih že osivelih pionirjev, je bilo začetkom to priseljevanje počasno in je vzelo več let, prej ko se je tukaj naselilo večje število naših ljudi. V prvem početku ni bilo tukaj družega, kot premogovi rovi in tovarne za črnk, pozneje pa, ko so se razvile še raznovrstne druge industrije, so se tudi naši rojaki naselili tu v večjem številu.

Da so pa imeli naši prvonaseljenci že takrat smisel za delovanje na društvenem polju, potrjuje dejstvo, da so kmalu ustanovili podporno društvo sv. Družine, katero je bilo prvo in je torej najstarejše društvo v naselbini.

Le žal, da ni nikakih starih knjig, ali prvega zapisnika več pri rokah, da bi bilo mogoče natančneje popisati zgodovino našega društva; vsled tega bo ista nepopolno opisana in tukaj navajamo le nekaj zgodovinskih spominov, katere so podali starejši člani društva.

John Pražen, večletni in sedanji I. tajnik.

Društvo je bilo ustanovljeno dne 3. aprila 1893, kakor razvidno iz starih društvenih pravil, iz neznanega vzroka, pa kaže staro društveno bandero, označeno ustanovitve 3. junija 1893, katere označbe se je društvo tudi držalo, ko je letos praznovalo svojo 25-letnico. Pri ustanovitvi društva je imel največ zaslug pokojni in nepozabni č. g. Rev. F. S. Šušteršič, takrat župnik v Jolietu, Ill. V zgodovini ameriških Slovincov znan kot neumorni delavec za korist in blagor svojega naroda, se je vrli mož potrudil v La Salle, je otvoril in vodil ustanovno in prvo sejo, ter tako pripomogel k ustanovitvi društva.

Ustanovna seja se je vršila v prostorih rojaka Paul Pirca, kateri je bil eden izmed prvih tukajšnjih naselencev.

Društvo v začetku ni imelo pravega življenja in bati se je bilo, da to mlado vsajeno drevesce ne bode uspevalo; toda ako vpoštevamo takratne razmere, se nikakor ne smemo temu čuditi, kajti takrat društvo ustanoviti je bilo vse kaj drugega kakor dandanes.

Math Povše, sedanji blagajnik.

Slovenske Jednote še ni bilo nobene v Ameriki, in društva v tej naselbini tudi nobenega, zato naši Slovenci-prvaki niso imeli takorekoč nobene garancije in nikakih dokazov, s katerimi bi mogli pokazati, kako velike koristi je društvo svojim članom, kakor tudi celokupnemu narodu.

Vendar se pa ni manjkalo med temi možmi, kateri so celino orali, pravih in neomahljivih, pogumnih in za dobro vnetih mož. Med temi so bili kolikor znano rojaki John Culjan, John Oberstar, Andrej Galuf in nekaj drugih. Ti možje so se potrudili, nagovarjali in pridobivali člane in tako društvo reorganizirali; izvolili so društveno ime "Sv. Družina", nakar je sledilo

večje zanimanje in to mlado drevesce je raslo, pridobivalo vedno več moči, in danes je razvito v veliko in mogočno drvo.

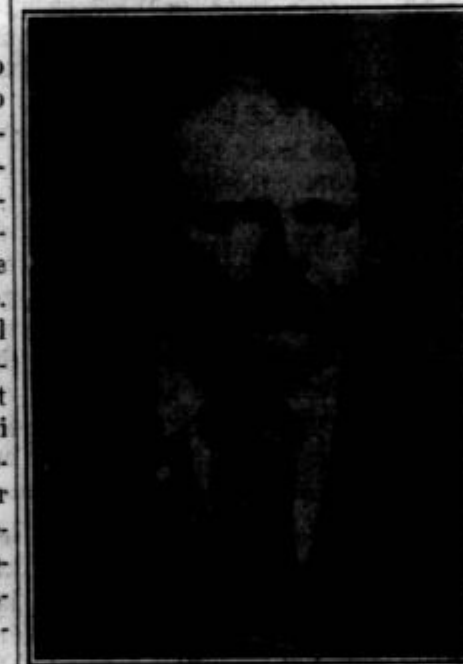
Mihael F. Kobal, sedanji zapisnikar.

Število članov v začetku je bilo osemnajst, in od teh članov-ustanovnikov sta danes pri društvu še samo dva, in to sta sobrata John Meglen in Mihael Teršelič, ostali so nekateri odpotovali, drugi zopet pa so zapustili to solzno dolino in jih zdaj krije že črna zemlja. Naj jim bo lahka tuja zemljica in večna luč naj jim sveti.

V prvi odbor društva so bili izvoleni:

John Oberstar, predsednikom;
John Perko, tajnikom;
John Culjan, zapisnikarjem;
John Meglen, blagajnikom.

Namen društva je bil že takrat bratski podpirati člane v slučaju bolezní in smrti. Pred vsem pa je bil namen, da se združi tu v daljni tujini živeče Slovinci in se jih ohrani zveste sv. veri, tej dragi svetlinji naših pradedov, in to je popolnoma razvidno iz starih pravil društva.

John Culjan, prvi član in ustan. dr. sv. Družine.

Društvo Sv. Družine je takrat plačevalo svojim članom v slučaju bolezní po pet dolarjev tedenske podpore (dokler se ni drugače ukrenilo).

V slučaju smrti člana je pa plačal vsak član en dolar za pogrebne stroške umrlega brata.

Društvo je poslovalo samostojno, dokler ni bila leta 1894 ustanovljena Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota, h kateri se je društvo potem priključilo, dobilo številko 5, in je ostalo zvesto naši slavni Jednoti do današnjega dne.

Društvo je torej eno najstarejših slovenskih društev v Ameriki in je bilo eden temeljnih kamenov K. S. K. Jednote.

John Meglen, ustanovnik in prvi blagajnik.

Skozi dolgo dobo tega četrstletja je šlo društvo čez mnoge težkoče in tudi viharje, toda srečno se je premagalo vse zapreke in ovire, in ne da se popisati koliko dobrega in koristnega je društvo storilo v pomoč bolnikom, vdovam in sirotam tekom 25 let svojega poslovanja.

Kot katoliško društvo izpolnjuje tudi svojo dolžnost napram

cerkvi in župniji, ter je zažeto, ko se je zidala prva slov. cerkva, kupilo za isto veliki zvon. Zdaj pa, ko se zida nova slovenska cerkev je zopet društvo prispevalo \$100.00 za zidavo in tudi kupilo lepo umetno okno cerkvi.

Kakor pred petindvajsetimi leti, tako tudi danes gre še vedno po začetni poti naprej in temelji vedno na isti trdni podlagi, kot so jo položili naši ustanovniki.

Čeravno so ga skozi to dobo postavili nekateri brezumni člani, je to društvo najmočnejše, krasno napreduje in je popos tukajšnje naselbine.

Dne 6. junija t. l. je društvo praznovalo svojo 25-letnico in gotovo bi ne bilo umestno, ako bi ne opisali to izredno slavnost društva.

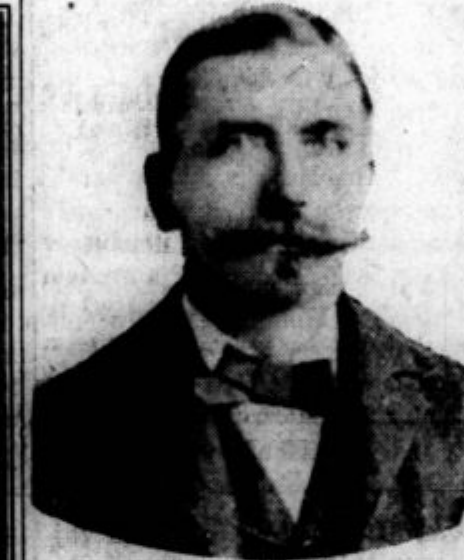
Ker se nahajamo v resnih vojnih časih, valed tega se je vršila slavnost v bolj omejeni obliki. Na predvečer slavnosti je društvo priredilo veselico in ples.

V nedeljo, 6. junija, na dan slavnosti, so se pa zbrali člani našega društva v Kompovej dvorani.

Ravnatoko so prihiteli in se zbirali člani društev: Sv. Barbare, št. 3, J. S. K. J., Sv. Družine, št. 3, D. S. D., Sv. Marka, N. H. Z., Pomladak Sv. Maria, N. H. Z., in odbornice društva Sv. Ane, št. 139, K. S. K. J.

Nato so skupno odkorakali oziroma se tudi odpeljali v lepo okrašenih avtomobilih k slovenski cerkvi sv. Roka in so se udeležili slovesne službe božje, katere se je služila za žive in mrtve člane društva, katero je obhajalo svoj srebrni jubilej.

V tem času nas pa je počastil s svojo navzočnostjo naš glavni tajnik slavne K. S. K. Jednote, gosp. Josip Zalar, iz Jolietu, Ill.

Mihael Teršelič, vstanovnik.

Po končani službi božji je naš domači župnik č. g. Rev. Francis Šaloven blagoslovil novo cerkveno bandero, katerega si je društvo ob tej priliki nabavilo. Pričujoči botri in botre Mr. in Mrs. Frank Bruder ter Mr. in Mrs. John Pražen. Tovaršice so pa bile gospodične Ivanka Bruder, Mary Cojnik, Anna Cojnik, Rozalija Kožar, Matilda Ausec. Po blagoslovljenju bandera je imel č. g. Šaloven prekrasen nagovor o pomenu in delovanju katoliškega društva, ter je obenem v krasnih besedah čestital članstvu tega društva k 25-letnici, katero slavi.

Po končanih cerkvenih obredih so se zbrali člani našega in tudi drugih društev pred novo cerkvijo in se dali slikati.

Popoldne pa se je vršil banket, pri katerem so nas počastili člani in članice pševskega društva Slovenije pod vodstvom gđe. Frances Juvancić s svojim krasnim petjem. Na banketu so nastopili tudi govorniki; med temi je bil prvi in glavni govornik Mr. Josip Zalar, gl. tajnik K. S. K. J., potem Rev. Francis Šaloven in drugi. Živahen aplavz so želi govorniki in slavnost se je vsestransko lepo izvršila.

Prejeli smo tudi brzojavno čestitko od urednika Glasila, Mr. Iv. Zupana.

Tako se je torej zaključila izredna slovesnost društvene 25-letnice, katere bode ostala vsem v prijaznem spominu.

M. F. K.

ZAHVALA.

Društvo Sv. Družine št. 5, K. S. K. Jednote, se tem potom javno zahvaljuje društvom: Sv. Barbare, št. 3, J. S. K. J., Sv. Družina, št. 3, D. S. D., Sv. Marka in Pomladak Sv. Maria, N. H. Z., in Sv. Ane, št. 139, K. S. K. J., za tako lepo udeležbo pri korakanju za časa slavnosti 25-letnice našega društva.

Zahvaljujemo se tudi č. g. Rev. F. Šaloven za prekrasni govor, katerega smo slišali ob priliki blagoslovljenja novega društvenega bandera.

Iskreno se zahvaljujemo tudi Mr. in Mrs. Frank Bruder, Mr. in Mrs. John Pražen, kot botrom in botram, za izkazano nam uslugo; ravnatoko tudi gospodičam tovaršicam Ivanka Bruder, Mary Cojnik, Anna Cojnik, Rozalija Kožar in Matilda Ausec. Dalje se zahvaljujemo pridnim kuharicam Mrs. Mary Stuek in Mrs. Rosie Kobal za postrežbo pri banketu. Pevskemu društvu in pevovodkinji gđe. Frances Juvancić za lepo petje in udeležbo.

Zahvaljujemo se tudi glavnima odbornikoma Mr. Josip Zalarju in Ivan Zupanu, prvemu za prijazen obisk, drugemu za poslano nam brzojavno čestitko. Konečno se zahvaljujemo vsem ostalim, kateri so pripomogli, da se je slavnost lepo izvršila.

Društvo Sv. Družine št. 5,
K. S. K. J., La Salle, Ill.

Joliet, Ill.

Cenjeni sobrat urednik:—
Že zopet se oglašam s temi vrticami v nadi, da jih boste priobčili. Rad bi namreč širši javnosti omenil, kako se gibljemo v naši jolietški naselbini.

Vnedeljo dne 23. junija so priredili naši slovenski otroci v Orpheum dvorani veliko slavnost povodom zaključka šolskega leta, slovenske farne šole sv. Jožefa. Prireditve je bila spojena z igro, petjem, deklamacijo itd. Naravno, da je bila udeležba ogromna in vsa stvar izborna dovršena. Najbolj se mi je dopadla ona slovenska pesem (?) katero so otroci zapeli v slovo svojim starišem in so jim klicali: "Z Bogom mati, z Bogom oče!" — Pri tej pesmi se je marsikateremu poslušalcu solzilo oko.

Po končani igri je imel lep nagovor naš domači g. župnik Rev. J. Plevnik; besede govornika so gotovo segale vsem mladim in starim globoko v srce. Naša slovenska farna šola je lahko ponosna, ker ima tako izbornega vodjo, šolske sestre, pa tudi tako pridno mladino, ki dela s svojim učenjem in napredkom čast celi naši naselbini.

Jaz sem mišljenja, da so take prireditve bolj umestne, bolj podučljive in bolj priporočljive, kakor pa kake hrupne plesne veselice, osobito v sedanjih žalostnih in resnih časih. Na plesnih veseliceh se nič lepega ne čuje in ne vidi; zatorej bi jaz vsem, društvom priporočal, da naj prireja-jo slične igre, ne pa plesne. — Proč s plesi v sedanjih resnih časih vojne! Naj vsakdo pomisli, kako naši fantje prelivajo kri za domovino; ali je to prav, da bi mi med tem plesali in rajali? Ne.

Dne 2. junija je šlo iz Jolietu 518 mladeničev k vojakom. Ganljivi so bili prizori, ko so jemali le ti slovo od svojih starišev, ko so odšli v boj za pravico in svobodo!

K sklepu mojega dopisa se lepo zahvaljujem cenj. društvu sv. Jožefa št. 7 v Pueblo, Colo., za prejeto bolniško podporo \$18.

Srečni pozdrav do vsega članstva K. S. K. J., posebno pa vam cenj. sobratje v Pueblo, Colo.

Anton Zugel.

Rock Springs, Wyo.

Cenjeni sobrat urednik:—

Nič veselega ne bom danes poročala, pač pa žalostno vest! Nepričakovano je nas zadela novica, da se je dne 28. junija ponesrečil pri delu rojak in sobrat Anton Sedej, ki je delal pri kopalnem stroju družbe Central Coal Co. Pri delu je bil tako nesrečen, da je z roko prijel za električno žico in ob enem se dotaknil železne "šine", ter je bil pri tem na mestu mrtve.

Ko se je raznesla ta žalostna vest po naši naselbini, ji ni hoteli nihče verjeti, čeravno je bila povsem resnična.

Pokojni Anton Sedej je bil doma v Hlevišah, fara Sv. Trije Kralji na Notranjskem; v Ameriki je bival okrog 17 let. Tukaj zapušča ženo 6 nedoraslih otrok, mater, tri brate in eno sestro, o-mo-ž. Leskovec.

Nenadomestljiva in nepopisna je izguba, ki je zadela Sedejevo družino, ker so zgubili zvestega moža, in skrbnega očeta. Pokojni Anton Sedej je bil zelo mirnega značaja; s svojo družino in z drugimi je živel vedno v najlepši slogi in prijaznosti. Bil je

vrk narodnjak, pa tudi vnet katoličan; vsako nedeljo ga je bilo videti v cerkvi, če ga le niso zadrževali gotovi vzroki. Torej smo farani sv. Cirila in Metoda z njim zgubili uglednega uda in dobrotnika naše cerkve.

Kot skrben oče in gospodar se je dal preskrbeti za vse slučaje; pridno je pristopal k podp. društvom, ter je bil član sledečih društev: sv. Alojzija št. 18. J. S. K. J.; dr. sv. Jožefa št. 122 K. S. K. J. in Reda Katol. Borštnarjev (C. O. F.) Vsa ta društva so se polnoštevilo udeležila pogreba, ki se je vršil dne 30. junija dop. s peto črno sv. mašo. Vsi njegovi sorodniki, znanci in sobratje so ga spremili na zadnji poti na katol. pokopališče, ter vzeli od njega slovo tako ganljivo, da ni bilo niti enega, ki bi ne imel sočutnih solz. Posebno presrečljivi je bil prizor, ko so nedolžni otroci zadnjke klicali svojega očeta! — A zaman, grob se je zagnil in zakril za vedno!

Bog mu daj večni mir in lahka naj mu bo svobodna ameriška zemlja! Iskreno sožalje prizadeti družini!

Ostalo na mje že eno, kar nam nobeno žrelo groba ne more vzeti to je tolažilno upanje, da se bomo enkrat vsi skupaj sešli — gori nad zvezdami!

S sobratskim pozdravom

Apolonia Mrak.

Pisma naših članov vojakov.

Plattsburgh, Barracks, N. Y.

Kakor vsepovsod po naši mogočni uniji slavijo današnji dan 4. julij, — tako ga slavimo tudi tukaj v našem krasnem Plattsburghu.

Od najbolj zakotnega žumarja, — pa noter do najvišjega učenjaka in gospoda, je ta četrti julij, dan proglašene ameriške neodvisnosti in samostojnosti, spoštovan član in praznovan.

To je dan, ki je največji dan v zgodovini Amerike, to je dan, s katerim so začele in pričele obstojati naše slavne Združene države. In zato ni čuda, da ga Amerikanec toliko ceni. Še vsako leto so slavili z velikimi ceremonijami 4. julij.

Toda še nikdar pa ne s tolikimi slavnostnimi kakor to letos.

Danes slavijo ta dan poleg že svobodnih Amerikancev tudi evropski zatirani narodi, z trdnim upanjem v svojih sreih da tudi njim zasije luč svobode nekega dne. Kajti se že dani. Luč ameriške svobode že preganja po Evropi prusko temo in preganjala, jo bo do skrajnega koneca, da jo užene enkrat za vselej!

V proslavo in čast tega dne so tudi tukaj v Plattsburghu imeli danes prekrasno paradu. Tudi naš "321 Field Sig. Bri." je prisotoval. In kjerkoli smo se pokazali je letelo iz oken ob ulicah kakor tudi iz množice cvetja po naših vrstah, in aplavzov ni bilo koneca ne kraja.

Opoldne so nam pa vrle Plattsburgske žene in dekleta, priredile imenito južno v Plattsburg High School in po južini, je igrala vojaška godba 22. pešpolka in svet se je vrtel po dvorani da se je kar "cimper" tresel.

Dekleta so tudi razdeljevala vsakemu vojakku krasne šopke cvetlic, tako da se je vsak vresnici prav po "zaubersko" postavil. In kako se tudi ne bi, na prsih rudečo "gartrožo in rožmarin" na drugi pa "zauber" puneco. Pri takih prilikah bi se celo "Peter Zgaga" poravnal iz svojih, dosedaj krivih tacah! Akoravno je bil dosedaj zaposlen s škodljivim pesništvo.

Ob 4.30 P. M. smo se pa podali nazaj v svoja ali naša bivališča. Tromba je zapela, da večerja je gotova, šli smo res v "Mess hall" toda večerja nam ni ravno preveč dišala, ker smo bili še napolnjeni z okusnimi pečenkami, ki so jih nam tako okusno spekle naše Plattsburgske kuharce.

Po večerji sem se pa podal v "Y. M. C. A." da vam napišem tole poročilo g. urednik. Zakar upam, da me ne boste okarali!

V terek smo jo prirezali zopet nazaj v Plattsburgske kasarne. Pod šotori smo bili blizu 6 tednov v lepih zelenih s smrekami obraščeni goricah.

Zadnji teden smo imeli skoro same "gas mask practice" in pa "tents" pitching practice."

Najprvo naj malo opišem mas-

sko proti plinu.

— Prvikrat je bil rabljen stru-

John Tomše, sedanji predsednik.

na francoskem bojišču. Bilo je dne 22. aprila leta 1915. ko so kanadske čete opazile velike oblake dima valeč se iz nemških zakopov. Bilo je ob ranem jutru in Kanadčani so mislili, da je izbruhnil požar v sovražnih zakopih.

Dim se je valil proti kanadčanom in čez pol ure se je videl strašen učinek tega strašnega novega morilnega sredstva. Na tisoče in tisoče je ležalo mrtvih Kanadčanov po zakopih. Zatem so takoj začeli rabiti maske, katere rabijo mornarji ob gotovih opravkih pod morjem. Te maske so pomagale, a vojaki jih niso mogli nositi dalje kot 5 do 6 ur. Zatem so skočili vsi kemistični strokovnjaki na delo, katerim se je, na posled le posrečilo izdelati maske katero vojak lahko nosi 24 in tudi več ur, ako potreba.

Nove maske so narejene tako, da ima vojak na prsih primerno enih 7-inch x 4 in 2-inch debelo plehnato škatlo, kjer je zmešana neka kemistična tekočina in skozi to tekočino vojak lahko diha. V strupeni plin in tekočina očisti neko zrak strupa, da je neškodljiv za človeške pljuča.

Dihati se mora v takih maskah samo čez usta skozi cev, katere je urejena tako, da ravno prija med zobe in ustnice. Na nosu ima pa maska sčipalnik, kateri tišči skupaj nosnice, da se tako diše samo čez usta kakor predpisano.

"Pitching tents" pa je postavljanje šotorov. Vsak vojak nosi polovico "shelterja", in kadar se postavlja stopita dva skupaj in si postavita šotor, kjer spita.

Šotor se mora postaviti v 3½ minutah in podreti in imeti zvitega in urejeno vse v "Pack carirju" pa v 4 minutah. — Iz tega se vidi, da mora biti človek "flink" pri vojakihi.

Toda častniki so pa tako uljudni kakor najbrže ne v nobeni drugi armadi. Vselej kadar ga vpraša vojak za primernim obnašanjem mu bo vedno najprej odgovoril po salutiranju "jes sir!"

Kdaj so še "avstrijski častniki Slovencev odgovarjali takole: "Da gospod!" Ne nikdar! Ampak Slovence je bil pred njimi "Windischer Hund" "slovenski pes!" Ali je še kdo med Slovenci v Ameriki, da drži z tiransko hunsko Avstrijo?

Drugi novic ravno nimam za sedaj.

S pozdravom do vseh, ostajem čitateljev udani

Janezov Janez iz Regerčevasi, sedaj vojak v Ameriki.

Lokalne vesti.

Velika jugoslovanska parada 4. julija.

Letošnji 4. julij bo ostal gotovo v prijetnem spominu slehernemu vdeležencu velike naše jugoslovanske parade, vršene se v Dvorak parku. Ta dan se je odzvala pretežna večina domoljubnih čikaških rojakov in rojakinj klicu in želji vlade Združenih držav, da naj letošnji, ali 142. spominski dan Proglašanja Neodvisnosti obhajajo s Hrvati in Srbi oziroma v Jugoslovanski skupini. S tem je želela vlada, naj bi se ta dan pobratili vsi ameriški Jugoslovani vsaj pod našo zvezdasto zastavo, osebno še vsled tega, ker je bila ravno isti dan slavno razvita in uradno pripoznana v Washingtonu tudi naša nova jugoslovanska zastava. Vsa čast in priznanje torej onim številnim društvom, ki so korakala v naši skupini! Vsa čast in priznanje gre pri tej priložnosti tudi našemu vrlemu žensstvu, gospem in gospodičam, ki so nastopile v skupini Jugosl. Rdečega križa, v skupini Narodne Zveze, in v skupini Telov. društva Sokol in v vrsti članic ženskih društev, kajti te skupine so tvorile z vrsto naših "mladih vojakov" biser cele parade. Članice Jugosl. Rdečega križa" je korakalo 32; preoblečenih gospa in gospodičen v pestri narodni noši 20, dalje 8 čilih slovenskih Sokolice in 32 fantkov v vojaških uniformah.

Parada se je pričela pomikati od slovenske cerkve točno ob 1. uri z godbo na čelu. Pred njo je vihrala velika ameriška zastava poleg krasne naše slovenske trobojnice, katero so nalašč za ta dan omislile in naredile naše poštvalne in domoljubne Slovence pod vodstvom Mrs. Helene Kušar. Poleg že označenih skupin so korakala sledeča društva: Dr. sv. Štefana, dr. sv. Alojzija,

dr. Marije Pomagaj, spadajoča h K. S. K. J.; Dr. sv. Jurija C. O. F.; dr. sv. Neke W. C. O. F.; Dr. Zvon, J. S. K. J.; Mlad. društvo "Danica"; člani zbora "Lira"; Postaja Mod. Woodmen of A.; Slov. Narodna Zveza; Jugosl. Zveza žena in deklet; skupni ali glavni paradi se nam je pridružil še Slov. Del. Sokol, dr. Jugoslovani J. S. K. J. in Dr. sv. Florijana št. 44. K. S. K. J., slednji iz So. Chicago; računa se, da je bilo pri tej paradi navzočih okrog 1000 Slovencev in Slovenk.

Na Racine Ave blizu 19. ceste je vihrala javno nad cesto menda prvič velika slovenska trobojnica poleg ameriške, hrvaške in srbske zastave; našo slovensko zastavo so omislili člani Slov. Del. Sokola.

Ko so se ondi zbrala in uvrstila v parado vsa jugoslovanska društva (60 po številu) s svojimi zastavami (84 po številu) so odkorakala s tremi godbami po 19. cesti, Blue Island av. 18. cesti, dalje v Dvorakov park, kjer se je pričelo točno ob 3. uri pop. s slavnostnim uradnim sporedom. Angleški slavnostni govor je držal sodnik Welch, hrvaški pa Rev. Relić, ki sta žela od strani poslušalcev buren aplavz. Računa se, da je bilo v Dvorakovem parku okrog 10.000 vdeležencev jugosl. parade. Občinstvo je tudi burno poskakalo pevecem, ki so zapeli na odru znano pesem "V Boji!" Pred zaključkom te slavnosti je prečital Hrvat Mr. Ratković še pozdravno brzojavno in resolucijo za predsednika Wilsona; isto so podpisali predsedniki ozi. tajniki 60 v paradi zastopanih jugosl. društev; vpoštevši tudi vsa naša slovenska društva.

V prihodnji številki bomo približali par zanimivih slik te velike jugoslovanske patrijotične parade in dokaz, da jugoslovanska ideja v Chicago vedno bolj in bolj napreduje navzile zaprekarji od strani naših političnih nasprotnikov.

Naj še pri tem omenimo razne samoslovske napise, katere se je nosilo v tej paradi v naši slovenski paradni skupini: "Slovenici, držimo z Wilsonom!" "Živel predsednik Wilson!" "Slovenec, Srb, Hrvat, po rodu si je brat." "Živela svetovna demokracija!" "Za svobodno Jugoslavijo." "Čast in slava zvezdnati zastavi." "Gorje ti nemški kajzer, ko pridemo v Belin."

Minuli petek se je naša slovenska naselbina zmanjšala za eno družino. Omenjeni dan je za stalno odpotoval na Willard, Wis. rojak Frank Kobal s svojo soprogo in sinom, kjer se bo ustanovil na svoji, nedavno kupljeni farmi. Bridko in težko je bilo slovo Kobalove družine povodom odhoda iz Chicago, ker so imeli Kobalovi toliko prijateljev in znancev. Vsakdo jim je želel srečno potovanje in mnogo uspeha na novem domovanju sredi največje slovenske farmerske naselbine v Ameriki.

Mr in Mrs Kobal sta živila v Chicago več let. Oba sta bila vedno delavna na našem društvenem polju, predvsem sta bila pa dobra člana naše slovenske fars, vsled česar ju bomo hudo pogrešali ter ohranili oba v trajnem hvaležnem spominu. — Tudi mi jima želimo mnogo uspeha in blagoslova božjega pri novem podjetju.

— Dne 8. t. m. je izgubila naša slovenska naselbina še enega vnetega rodoljuba in delavnega rojaka. Mr. Alojz Žužek, služatelj prava na čikaški univerzi je ta dan za vedno odpotoval k svojim sorodnikom v Cleveland, O., kjer bo nadaljeval svoje študije. Mr. Žužek, dasiravno je živel samo dobro leto dni med nami, si je v tem času pridobil srea in naklonjenost od večine čikaških Slovencev. Čuli smo ga večkrat na odru pri raznih patrijotičnih in drugih prireditvah, na zborovanjih podr. S. N. Z. in Zveze Jugosl. Žena in Deklet. Žal, da imamo takih narodnih buditeljev tako malo v CVhicago, pa še ti nas polagoma zapuščajo. Trdno smo prepričani, da bo Mr. Žužek posvetil svoje moči za jugoslovansko idejo, tudi v naši ameriški slovenski metropoli — v Clevelandu, in iskreno čestitamo tamošnjim Slovencev na pridobitvi Mr. Žužeka v svojo sredino. Nauke, bodrila in nasvete, katere nam je dal Mr. Žužek pred odhodom, bomo obdržali v trajnem spominu. — V nedeljo, dne 21. julija popoldne ob 2. priredi podružnica

Slov. Narodne Zveze v Chicago zajedno s tukajšnje Zveze Jugoslovanskih Zeha in Deklet velik shod v Hoerberjevi dvorani na Blue Isld. Ave. in W. 21. Pl. Na ta shod opozarjamo že danes vse Slovence in Slovenke iz Chicago in okolice, ker bo spored shoda zelo zanimiv. Več o tem poročamo prihodnjič.

— Društvo sv. Štefana št. 1. K. S. K. J. priredi zadnjo nedeljo tega meseca (dne 28. julija) družbeni izlet v prijazni Willow Springs, Ill. Izletniki se odpeljejo z "auto trucki" ob 9:15 dop. izpred društvene dvorane. Vabljeni so torej vsi člani društva in njih prijatelji. Izlet se vrši v lepem senenatem gozdu, kjer bo gostom na razpolago pijača in okusen topel prigrizek. Kdor se namerava tega izleta vdeležiti, naj to naznani do 24. julija kakemu izmed društvenih odbornikov, ali pa uredništvu Glasila.

V SLOVO.

Povodom odhoda na Willard, Wis., se tem potom še enkrat lepo poslavljamo od vseh številnih znancev in prijateljev v Chicago; pred vsem pa še od onih, pri katerih se nisem mogla zadnje dni osebno zgledati vsled obilnih poslov.

Najlepše se poslavljam in pozdravljam vse članice dr. Mar. Pomagaj št. 78 K. S. K. J. in se jim iskreno zahvaljujem za krasen spominski dar, katerega ste mi dale in ste me tem povodom iznenadile pri zadnji mesečni izj. Hvala Vam torej prisrečna za to pozornost. Kot bivša večletna uradnica dr. M. Pom., Vas bom ohranila vedno v prijetnem spominu. Pri tej priliki želim temu društvu obilo napredka, najlepše sloge in blagoslova božjega! — Hvala tudi drugim posameznim prijateljicam za spominske darove! Kličem vsem skupaj: Z Bogom! Srečno!

Chicago, Ill., dne 5. julija 1918.

Marija Kobal.

V SLOVO.

Ker odhajam s svojo družino v Willard, Wis., pozdravljam tem potom vse drage mi prijatelje in znance iz Chicago; vse, od prvega do zadnjega. Iskreni pozdravi in Z Bogom kličem članom društva sv. Alojzija št. 47 K. S. K. J., članom dr. sv. Jurja št. 960 C. O. F. in članom Slov. Posoj. in Stavb. društva Slovenski Dom! Imejte se dobro! Spominjal se Vas bom, kako tudi neopazne mi slovenske čikaške naselbine, dokler bom živel.

Če bo komu dolg čas po meni — pa naj pride za nami na Willard, v kraj, kjer se cedi samo mleko in smetana. Saj nam veli znana pesem: "Da je najbolj lušno na deželi!" Kadar bom imei pozlačen avtomobil in dosti cvenka pod palcem — pa se zopet vidimo v Chicago! Torej kličem še enkrat vsem skupaj: Good bye! Živeli! Z Bogom!

Chicago, Ill., dne 5. julija 1918.

Frank Kobal.

SREBRNA POROKA.

So. Chicago, Ill.

Dne 16. julija t. l. bo poteklo ravno 25 let, odkar sta stopila v zakon obče znana rojaka Mr. John in Mrs. Urša Kučič iz naše naselbine. Poročena sta bila v poljski cerkvi v So. Chicago, ker takrat še ni bilo ne duha ne sluha o slovenski cerkvi. Imenovana sta ena izmed prvih naseljenecv v So. Chicago.

Mr. John Kučič je prišel v Ameriko 16. februarja 1890 in Mrs. Urša Kučič je prišla semkaj 1. maja 1893.

Naj še omenim od kod sta doma? John Kučič je doma iz Vrblje, fara Sv. Križ in bil je rojen leta 1876. Njegova žena je rojena leta 1873. in je doma iz gorenje Stare vasi fara St. Jerneja. Imenovana živita ves čas v So. Chicagi in sta jako priljubljena vse povsod. Imela sta 7 otrok, 4 dečke in 3 deklice od katerih sta dva umrla. Živijo še 3 sinovi in dve hčerke. Najstarejši, John služi strica Sama kamor je bil poklican 1. junija t. l. in se nahaja v Californiji. Tem potom vabimo uljudno vse naše prijatelje, da nas obiščejo dne 16. julija, da bomo vžili par veselih ur na tako redki slavnosti. Vama pa kličemo: Na mnoga leta, da bi zdrava in vesela živela in da bi obhajala še zlato poroko čez 25 let!

Ana Benkovič.

Postavak uredništva:

Ker sta oba gornja slavljena, ali jubilarja člana naše Jednote (sobr. John Kučič je blag. dr. št. 44; sosestra Urša Kučič je pa že večletna predsednica dr. št. 80) se pridružujemo tudi mi številnim gratulantom, ki bodo dne 16. t. m. čestitali člani Kučičevi zakonski dvojici: Še ra mnoga mnoga, srečna, zdrava in zadovoljna leta! Sliko slavljenecv in sina-vojaka priobčimo v prihodnji številki.

ZAHVALA.

Zdolej podpisana se tem potom lepo zahvaljujem odbornicam društva Marije Pomagaj št. 78 za vse trud in posredovanje izplačila posmrtnine po moji nepozabni, blagopokojni hčeri Ani. Pred vsem pa najlepša hvala gl. odboru naše čislane K. S. K. J. za tako točno izplačano posmrtnino.

K. S. K. Jednoto toplo priporočam vsem Slovencev in Slovenkam širom Amerike.

Katarina Kenig.

Chicago, Ill. dne 6. julija 1918.

S. N. Z.

POPRAVEK.

V šte. 25 "Glasila" je bilo priobčeno daljše poročilo o ustanovitvi podružnice Slov. Narodne Zveze v New Yorku. Ker je vam poslal dotični poročevalec vest o izidu volitve odbora te podružnice gotovo v naglici, izvolite obelodaniti popravljeni seznam tega odbora, da ne bo kakega nesporazuma.

Odbor podružnice S. N. Z. št. 23. v New Yorku je sledeči: Predsednik: Ignac Hude. Podpredsednik: Peter Vogrič. Tajnik: Rev. K. Zakrajšek. Blagajnik: Anton Burgar. Nadzorniki: Matija Čagram, Leo Štrukelj, Ludvig Muc, Josip Rems in Alojz Česark.

Tajnik.

Slovenska Narodna Zveza, Cleveland, Ohio.

Iz Chisholma, Minn. se poroča na glavni urad SNZ, da se je tam v nedeljo 30. junija 1918 ustanovila nova podružnica k SNZ. Predsednik Karol Pakiž, tajnica Frances Britc, blaagjnik Frank Champa. Nadzorniki Ivan Klun, Peter Staudohar in Nick R. Dragisich.

Šlani so: Ivan Arko, Ivan Pakiž, Jakob Petrič, Ivan Campa, Nick Kovačević, Marko Badovinar, George Latković, Ivan Šobrik, Peter Grozanovič in Nick Severovič.

F. H. tajnik.

Izumitelj giljotine.

Kadarkoli čitamo, ali slišimo besedo giljotina, nas pri tem prevzame strah in groza, kajti giljotina je smrtno orodje, katero je izumil Francez Dr. Joseph Ignace Guillotin (roj. 1738, umrl 1814) v Parizu.

Dr. Guillotinu so se smilile na smrt obsojene osebe, katere se je istočasno morilo s sekiro, mečem, ali vrvi; vsled tega je sestavil posebne vrste morilni stroj, ki na mah odseka obsojenu glavo. Izumitelj giljotine je živel v Parizu za časa znane revolucije, bil je zajedno tudi državni poslanec. Francija je postavno odobrila uporabo giljotine dne 6. oktobra 1791; prvi, ki je padel pod njo je bil zloglasni ropar Pelletier (umorjen dne 25. aprila 1792) Giljotina nosi torej ime svojega izumitelja.

Dosti ljudi je rajše ubogih, kakor nepoštenih.

Indijanci trdijo, da je Amerika za vsakega ameriška.

Ni res, da je vedno ženski jezik skrito orožje.

Pero je v rokah večine ljudstva bolj nevarno kot meč.

Ložje je zaslužiti dolar, kakor pa ogibati se policije, če si dolar morda ponaredil.

Najboljša ura-budilka za oženjenega moža je lastna roka njegove žene.

Kupujte Vojno varčevalne znamke!

While someone gives his Life — what are you giving? — think a minute

Bodi svoje sreče kovač!

Nauki za vsakdanje življenje. — Spisal Rev. Jurij Trunk.

(Nadaljevanje.)

Ogromne svote se potrosijo za pijačo vsako leto. Ako odtegnemo to, kar se izda za pijačo, v kolikor so nam v zdravje in razvedrilo, ostanejo še vedno grozne številke, ki morajo sčasoma uničiti blagostanje.

Z nekako zadovoljnostjo gledajo sicer javne oblasti na davke, kateri dotaka blaginjam iz doklad in davka na pijačo, a le malo se zmenijo za revščino, katera mora slediti taki nepotrebnosti, posebno ker dohajajo te svote iz žepov onih, ki se ne morejo ponášati s posebnim blagostanjem.

Krutost tega prostovoljnega davka občutimo posebno Slovenci, ker použijemo kot delavci in pijači žal le preveč privajen narod velike množine pijače. Kako hira vsled tega pri nas splošno blagostanje, gledamo vsak dan, a pomagati si večinoma nečemo; akoravno nas v to bedo nihče ne sili. Seve silita nas nespamet in strast, ki sta nas omamili; strast pa oslepi človeka, in kakor slepi drviyo mnogi v prepad uničenega blagostanja, v katerem so izginili pred njimi že tisočeri, prav kakor pesnik pravi:

Kako! Po noči smo popivali In pridno pisane liste metali; Smo pili in kleti do belega dne, Enako kakor zdaj — vi možje!

Da dobimo nekaj pojem, koliko davka si nalagamo sami, naj sledi nekoliko števkil o vsakoletni porabi samega žganja v naših slovenskih deželah.

Žganja se je popilo l. 1899. na Koroskem: 26.177, na Štajerskem: 32.989, na Kranjskem: 16.444, na Primorskem. Gorškem in Trstu: 11.235 hektilitrov. Koliko denarja je v teh številkah! In ta denar so izdale večinoma žuljave roke ubogih delavcev in kmetov. Ministrski predsednik dr. Koerber je rekel pri antialkoholnem kongresu na Dunaju l. 1901., da jemlje Avstrija ogromne svote za vojaštvo docelega iz doklad na žgane pijače.

Naj sledi še nekaj števkil v dokaz, koliko se popije. Od leta 1873—1881 je izdala Belgija vsako leto za žganje in pivo 357 milijonov mark. Nemci zapijejo vsako leto 1760 milijonov, Francozi 1600 in Angleži 2000 milijonov. Polovica teh ogromnih svot je prava potratna in strup za ljudi.

Kako se z nezmernostjo širi socialna beda, kaže statistika. Na Angleškem pride na glavo 2 in ½, na Francoskem 4, na Belgijem 12 litrov žganja, a tu di beda je v zadnji državi v nžjih slojih največja. Gostilni pride na Angleškem ena na 190 oseb, na Belgijem ena na 37. Zadnjih 14 let se je skrčilo število v Belgiji za 14%, poraba žganja pa povišala za 37%, in ob istem času so se pomnožili slučajni norosti in strapanja za 45%, samomorov za 80% in vagabundov za 150%! Žarilo oseb, ki tam vsako leto zaradi žganja ponesreči, znaša nad 2000. Nekako enake so razmere tudi pri nas v Avstriji; pri tem smo slovenski narodi še na slabšem po svoji krivdi. Pri nas pride na glavo vsako leto skoraj 9 litrov žganja, 35 litrov piva in 13 litrov vina. Ena gostilna pride na 220 ljudi.

Koliko dobrega za dušni in telesni blagor ljudstva bi se moglo storiti s temi tisočaki, da milijoni, če bi jih ljudstvo obrnilo v pošteno, koristno rabo! A ta jiti ne moremo, da so ravno te svote ljudem v škodo in pogin, da bi bilo med nami veliko boljše. Če bi se vozovi denarja, kateri romajo leto za letom v gostilne, pogreznili v dno morja. Zakaj ne, pogreznili bi se iz praznilne kaznilnice, bolnišnice, hiralnice, norišnice, in izginila bi polovica davka za uboge. Ljudstvo bi nezmerno pridobilo na blagostanju, zdravju, poštenosti, veri, časni sreči in zadovoljnosti; tisočero žrtev, ki se sedaj darujejo maliku pijančevanju, bi bilo rešenih časnno in večno!

Seve ne manjka kratkovidnih ljudi, ki trdijo, da ni vse izgubljeno pri tem, kar se izda za opojne pijače. Pravijo: s použitimi pijačami se spravi denar med ljudi, gostilničarji, prodajalci, kupci in oni, ki se pečajo z žganimi

pijačami, morajo tudi živeti. Denar ostane v deželi in dežela pri tem ne trpi. Ali taki razlogi so v resnici jako jalovi.

Pijače napraviyo neizmerno več škode, kakor koristi. Ves dobiček je le navidezen in jako dvomljiv. Da navedemo le en vzgled!

Velikanske svote morajo plačevati dežele za bolnišnice, norišnice, kaznilnice itd., katerih še vedno primanjkuje. In koliko se mora zate izdajati vsako leto! Dr. Alford pravi, da stanejo Angleški sodnijski in kaznijski stroški zaradi pijanosti okoli 180 milijonov mark. In W. Hoyle meni: "Dokazati se more, da naredijo Angležem opojne pijače ravno toliko škode, kolikor stanejo!" Leta 1860—1861 je bil v Londonu hud mráz. 130370 oseb je dobilo podpore: ali od 7,947 delavcev in rokodelcev, kateri so bili udje zmernostnih društev, ni eden ni prosil podpore!

Vprašajmo torej: Kdo napolnuje v največji meri prostore v bolnišnicah in norišnicah? Ni li tam največ takih ljudi, ki so prišli tja zaradi pijančevanja? Na eni drugi način je nezmernost v pijači vzrok, da si nakoplje ta ali oni bolezen, vsled katere mora iti v bolnišnico. Tega dejstva nihče ne more tajiti. Pri tem se pa še ne ve, koliko se izda za v pijači si nakopane bolezni doma! In tudi tu še nisem pri kraju. Ne samo, da se potratijo nezmerno svote, ne samo, da stori pijača svoje žrtve bolne, povzročuje hudodelstva ter tako naklada deželi in državi hudo breme policijskih stroškov. Kdor nezmerno pije, zapije tudi čas in postane sčasoma že delo nesposoben. S tem si pa zamaši vir vsega časnega blagostanja. Ta izguba, ki se ne da povedati v številkah, prekorači brezdvomno svoto, katera se izda v denarjih.

Da res od pijače navadno nihče nima posebnega dobička, v ta dokaz naj služijo sledeči podatki.

Pred vsem bi se mislilo, da morajo največ dobička imeti gostilničarji. A izkušnja tega ne potrjuje. Pridnih, poštenih oštirjev, ki bi lahko mnogo zadržali, manjka žal povsod. Nekako proletstvo le premnogokrat sledi temu dobičku in navadno velja o njem: Kakor dobljeno, tako zgubljeno! Mnogi vzgledi pričajo o tem.

Nekega večera pride k propovedi pridigar Jurija K. Stuarta v državi Kentuki v Ameriki revno obclebena žena ter zavpije prisideši v bližino pridigarjevo z glasom, kateri je jasno izrazil veliko materino bol: "Gospod Stuart, gospod Stuart, gostilne so mi umorile—mojega otroka!" Vseh oči se obrnejo na usmiljenja vredno ženo, katera se po teh besedah zgrudi in v solzah izliva gorje svojega materinega srea. Pridigar odneha in vpraša priučenec: "Kolikor žen je tu pričujočih, ki obžalujejo s to ženo enako izgubo, naj kažejo to s tem, da vzdignejo roke." Nepričakovano veliko rok se je dvignilo in priložnost se je po nudila videti, koliko mater mora izkusiti, da se njih sinovi, ko so komaj zapustili šolo, odtujejo po gostilnah materinemu sreč. Različne roke so se se vidile. Nekatere v rokavih, druge bele in nežne, a druge trde in žuljave.

Ali bi ne mogla marsikatera mati tudi med nami reči: Gostilna mi je umorila mojega otroka, moža, brata itd.?

L. 1874 se je poročalo na Luksemburškem o stanju oštirjev v 66 župnijah. Od 383 oštirjev so rekli, da jih je le 79 poštenih, pridnih, in da dobro stojijo; a tretjina se peča s pijačo le postransko. Stanje 81 je poveljno. Ostane še 223, katerih osoda se ne more za videti in ti nimajo sreče. Polovica je zadolženih in so blizu pogina; 13 jih je, ki so sami najboljše gostje, 12 je ubožnih, 12 nesrečnih, 18 spridenih. — Od l. 1884—1893 je na Prusovskem 5010 oštir končal s samomorom, 308 jih je zmrlo, 315 se jih je ponesrečilo, 1821 jih je zadela kap.

Kdor opazuje naše domače razmere, bo potrdil, da se tudi pri nas navadno ne godi dosti boljše. V naših vaseh največkrat zapoje znani "boben" pri gostilnah in te največkrat menjajo svoje posestnike.

(Dalje prihodnjič.)

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

Izšaja vsako sredo.

Lestalna Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota v Združenih državah Ameriki.

Uredništvo in upravnništvo:

Telefon: Canal 2487.

Naročnina:

1951 West 22nd Place Chicago, Ill.

Za štiri, na leto \$0.96
Za nedelje 1.50
Za inostranstvo 2.00

OFFICIAL ORGAN

of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
of the
UNITED STATES OF AMERICA

Issued every Wednesday.

Owned by the Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America.

OFFICE:

1951 West 22nd Place, CHICAGO, ILL.

Phone: Canal 2487.

Subscription price:

For Members, per year \$0.96
For Nonmembers 1.50
For Foreign Countries 2.00

31

Štiriminutna poslanica
predsednika Wilsona.

Od Jugoslovanskega oddelka državnega urada za javne informacije v Washingtonu, D. C., smo prejeli prvič sledeče uradno poročilo v slovenskem jeziku. To poročilo se nanaša, oziroma vsebuje poslanico predsednika Wilsona, katero je izdal letos dne 4. julija v javnost. Ta značilna poslanica se glasi v našem jeziku dobesedno sledeče:

"Vi ste se zbrali, moji sodržavljanji, da proslavite dan podpisa one Izjave Neodvisnosti, ki označuje prebujenje novega duha v življenje narodov. Izra porojenja naše republike smo videli rasti ta duh. Mi smo razumeli zahteve ter opazovali, kako se širi in kako triumfira borba za samovlado med mnogimi narodi. Prišli smo do tega, da smatramo pravo politično svobodo kot skupno pravo vsega človeštva. Leto za letom smo se v varnosti svojih meja še dalje radovali mirne rasti svobode in demokracije po vsem svetu. A vendar sedaj, nenadoma, stojimo oči v oči pred nevarnostjo, ki ogroža vse, kar smo si pridobili, in vse, kar si je pridobil svet.

V vsej svoji stari oholosti, z vso svojo starodavno okrutnostjo in krivico, se je militaristična avtokracija zopet oborožila proti miroljubnim nadam ljudij. Potem, ko je s pomočjo organizacije, vzdržavane deloma z lažjo in prevaro, zadušila samovlado med lastnimi narodi, se je namenila, da usili svojo voljo svojim sosedom in nam. Enega za drugim je prisilila, vsak civilizirani narod na svetu, da ali odstopi od svojih aspiracij, ali pa da napove vojno v samobrambo. Vidimo se zopet v borbi za svoj narodni obstoj. Lice v lice se nahajamo s potrebo, da iznova utrdimo temeljno pravo svobodnih ljudij, da ustvarjajo svoje lastne zakone ter volijo svojo lastno pripadnost, ali pa drugače, da pustimo človeštvo, da postane žrtev brezobzirne ambicije ki je odločila, da zatre ono, čemur ne more gospodovati.

Proti tej pretnji pa so se dvignili svobodoljubni narodi sveta ter se združili. Navdajal jih ni nikak strah, zadržavala jih ni nobena vada materialne koristi. Doprinesli so žrtve, kakoršnih svet ni poznal poprej nikdar, in njihov odpor v očigled smrti in trpljenja je dokazal, da cilj, ki navdaja nemške poskuse, ne more nikdar upati, da bo zavladal nad duhom sveta. Proti strahotam vojne osvajanja, proti praznоти življenja v praznem telesnem zadovoljstvu, proti strahoti, da postane del države, ki ne pozna niti resnice, niti časti, se je ves svet, tako uprl, da so se celo narodi, dolgo vladani in tlačeni s silo, počeli gibati ter se oboroževati.

Stoletja podjarmljenja niso mogla zadušiti plemenskih aspiracij mnogih izrazitih narodov vzhodne Evrope, niti niso ti narodi sprejeli nizkotnih idealov svojih političnih in vojnih gospodarjev. Oni so preživeli počasna preganjanja mirnih časov, kakor tudi agonije vojne, in zdaj zahtevajo priznanje svojih pravičnih zahtev po samoupravi in samovladi. Zastopniki teh plemen so danes z vami, izražajoč svojo lojalnost našim idealom in nudeč svoje usluge za skupno stvar. Pozivljamo Vas, sodržavljanji, da se združite z njimi, da napravimo ta naš Dan Neodvisnosti prvim, ki bo posvečen proglasenju neodvisnosti za vse narode sveta.

WODROW WILSON."

4 značilne izjave
povodom 4. jul. 1918.IZJAVA VOJNEGA TAJNIKA
NEWTON D. BAKERJA.

Ko je cesarska nemška vlada hotela zagospodovati svetu s podjarmljenjem po militaristični sili, je izvala na novo Združene Ameriške države. Naučili smo se od Lincoln, da ta narod ne prenese "napol sužnosti in napol svobode." Napadi cesarske Nemčije so nas opozorili, da svet ne more biti še nadalje "napol zasuzen in napol svoboden," da ne moremo ohraniti našega miru in svobode, dokler ne pomagamo do miru in svobode drugim narodom na zemlji, da ne moremo obdržati svojih pravic in svobodščin, če dovolimo, bo nji oropana le mala Belgija.

V tem smislu je Dan neodvisnosti leta 1918 obljubila in znanje dneva neodvisnosti za vse človeštvo. Bojujemo se za svoje narodno življenje, toda znanje, ki kateri prispevamo, ne bo nič manj rešila le življenja demokracije v Evropi, Afriki in Aziji kot v Ameriki. Izjavili smo se za samoodločevanje vseh ljudstev, za njih svobodo in neodvisnost. Na današnji Dan neodvisnosti praznujemo to izjavo ravnotako kot našo iz leta 1776.

IZJAVA MORNARIŠKEGA
TAJNIKA JOSEPHUS
DANIELA.

Ameriško ljudstvo je prejelo nov navdušen krst požrtvovalnosti za svobodo, ki je omogočil mozem leta šest in sedemdesetega izdelati Proglas neodvisnosti, dekret močnega naroda. Vstopilo je v to vojno, da pomaga miroljubnim narodom zavarovati svobodo pred podjarmljenjem, in se bo odložilo meča, dokler ni odvrnena nevarnost militarizma od človeštva. Možje, ki so dali svoja življenja na suhem in na morju v tem slavnem izrednem dogodku, bodo vedno bliščali na nebu Republike, in mi smo odločno sklenili, da ne umro zgolj. Iz te vojne tragedije bo stalna luč miru, garantirana po ligi vse svobodnih narodov, razsvetljevala svet.

IZJAVA TAJNIKA NOTRANJIH
ZADEV FRANKLIN K. LANE.

(Namenjena tu živčim inozemcem.)

Mi smo prišli v Ameriko z namenom, da pomagamo tej novi domovini, da pomagamo sami sebi in našim otrokom.

Vrata te domovine so bila odprta; ko smo prišli semkaj nam ni bilo treba plačati nobene vstopnine. Hodili smo po onih stezah in potih, po katerih so hodili že drugi pred nami. Zemljo, za katero so se borili drugi, smo dobili mi, kjer si lahko stavimo lastna domovnja.

V stari, ali naši rojstni domovini smo delali, da smo se zamogli skromno preživljati; tu smo pa delali in delamo, da živimo boljše. Tu nas navdajajo vedno sladki in lepi upi, v stari domovini pa ne morejo postati naši rojaki več kot to, kar smo bili mi.

V stari domovini nam je bila pot k napredku in blagostanju zaprta po oblastvenikih; nikakor nismo mogli dospeti do lastne zemlje, napredka in pozicije. Vedno je nam stal mož z oblastveno roko na poti, kateremu smo se morali ponižno klanjati in odkrivati v znamenje hlapčevanja. In če si se tudi še tako trudil, žrtvoval in pe-

hal, je bil vedno dotičnik na visokem mestu, ki te je pazil, da bi se ne povzpeli kvišku.

Oni mož (cesar) je imel dovolj šol, služb, časti in prostorov za svoje sinove; za nas je bilo pa vedno dosti truda brez upanja; delali smo neprestano kot živina, da smo se zamogli za silo preživeti. Zasluga in plačilo za to naše delo je bilo v resnični skromnosti. Imeli niste prilike, da bi dospeli do kakih važnih javnih služb, da bi se poročili in uživali blagostanje; pač ste pa imeli vedno dosti prilike opravljati službo za vašega državnega gospodarja. Lahko je postal ta ali drugi vojak; ne samo lahko, ampak primorani ste bili v to, da ste bili pokorni kakemu častniku, ki vas je smatral le za svoj oklep in sulico — vse to pod vodstvom kralja, kateri se ni nič oziral za dobrobit svojih podanikov.

In mi, tu živčji inozemci skrbimo in delamo na to, da bi Ameriko še bolj povzdignili. Vse naše večstoletno tlačništvo, vsa naša borba za napredek je bila tudi v tem, da se enkrat iznebimo hlapčevstva in da bi prišli v deželo enakopravnosti.

In bežali smo od onega, ki nas je v starem kraju vladal.

Tu pa nimamo dandanes nobene vladarja in gospodarja, ker to smo vsi mi sami. Mi se tu odkrivamo le ženjem (slavnim možem), ne pa aristokratom. Dandanes živi v Beli hiši lahko tudi oni, ki je bil nekoč navaden delavec. Pri nas dela vsakdo zase in tudi za celokupnost.

Dospelvi semkaj se nam je srce polnilo z upanjem in nadami. Sajnali smo o zlatolasih dečkih in brhkih deklicah; o domih, kjer se čuje klavir, o šolah, univerzah, sodnih, postavodajah, kjer naši sinovi lahko delajo poleg drugih mož, kjer lahko napredujejo v plači, časti in naobrazbi; kjer se lahko stavijo v kroge brez razlike; kjer vlada enakopravnost; prišli smo v deželo, kjer lahko s ponosom trdimo to, kar smo in za to, kar delamo.

Ako se pojavi v tej deželi kaka občna krivica, je to naša napaka. Če bi namreč baklja svobode prenehala svetiti, bomo mi sami temu krivi; če bo naša zastava onečastjena, bodo zgubili upanje vsi portrti in boreči se narodi drugih držav; vsi oni, ki so zrlji na višnjevo polje naše zvezdaste zastave, in katere so rdeče črte te zastave polnile s pogumom.

Mi vemo, da je ta svoboda lahko naša slava, ali naša poguba, ker mi nimamo nobenega posvetnega nadgospodarja; gospodarji smo si mi sami, da se vodimo po lastni volji. Doživeli smo uro prave preiskušnje.

Mi ne bomo omahovali. Stari svet nas ne sme videti, da bi opešali, ali da bi bežali v boju.

Kar se je za nas pridobilo in nam dalo, držimo sami zase in za svoje sinove.

IZJAVA GENERALA PEYTON
C. MARCHA, ŠTABNEGA
SEFA.

Četrty julij je vsem Američanom simbol svobode. In predstavljala na tem kontinentu ustanovitve vlade po ljudstvu, izid vojne, v kateri so možje žrtvovali svoja življenja in premoženja, da ne bo njih usode določala avtokracija.

Na današnjega Četrtega julija najdemo ves narod mobiliziran, da nam brezobzirna in despotična monarhija ne vzame svobode, ki so jo pridobili naši predniki. Američani v Franciji in Američani doma se bodo danes navzeli novega duha in spominov, kaj ta dan pomeni za nas, da se mora vojna nadaljevati do zmagovitega zaključka. Svobodni možje prek vsega sveta so danes združeni pod eno štandarto, navdušuje jih ena misel, da ne bodo nikdar za sužnjeni od nobenega naroda. Za to misel bodo radi umrli. V tem fakti je zagotovilo, da Nemčija ne more nikdar zmagati.

Avstrija, prijateljica
Turkov.

Sedanja svetovna vojna je spravi politične razmere Evrope v tako čudno stanje, da teh razmer nikakor ne zamoremo umeti. Najbolj čudno se nam je zdelo, ko smo čitali kmalo po izbruhu vojne, da je postala Avstrija zaveznica in prijateljica Turške.

Ze sama beseda Turek nas navdaja z nekim strahom, grozo in trepetom. Čeravno nismo ta grozote sami skudili, so nam pa pravili o turških klanjih kristjanov naši predniki. O tem smo čitali zgodovino, resnične pripovedi i. t. d. O tem nam priča še dandanes razvaline porušenih gradov in cerkva, ki so bile v minulih stoletjih žrtev turških vpadov. O teh žalostnih časih nam priča tudi naša narodna pesem, ki opisuje junaške čine generala Lavdona; močnega barona Ravbarja, Kacijanarja i. t. d. Nepopisno je gorje in strah katerega so osobito prestali pred Turki. Koliko moških je padlo v tej vojni; koliko nedolžnih otrok so krvoločni Turki umorili; koliko deklic in žena odvedli s sabo v sužnost! Ogronne, krvave številke nam pričajo in bodo pričale do konca vekov, da so bili Turki največji sovražniki kristjanov. Kdo zamore torej o Turkih spoštljivo in dostojno govoriti?

Žal in sramota pa, da je že pokojni cesar Franc Josip pozabil na vsa ta dejstva in postal vsled berlinskega pritiska kar naenkrat prijatelj in zaveznik Turkov. Ali ni to čudna zveza: Krščanski vladar in krvoločni turški sultan? Čitali smo, da je poslal pok. avstrijski cesar bivšemu turškemu sultanu Mohamedu V. neko visoko odklikovanje (ne vemo kakega reda); imenoval ga je tudi častnim generalom avstrijske armade ter mu poslal zaeno 50 tisoč kron za turški Rdeči polumesec (na mesto za Rdeči križ). Vse to je storil avstrijski cesar zato, ker so se Turki zelo odklikovali v klanju in trpinčenju krščanskih vojakov v sedanji svetovni vojni. — Ali ni to največji krvavi madež na dvo-glavem avstrijskem orlu?

Da bi bil pa brat vreden svojega brata, je tudi turški sultan odklikoval bivšega avstrijskega cesarja in ga imenoval menda maršalom v svoji armadi. — Ponisilale malo: Krščanski in celo katoliški vladar, častni poveljnik krvoločne turške armade?

V starokrajških listih smo čitali, da je ukazala avstrijska vlada razobesiti tudi turške zastave po vseh večjih mestih monarhije tedaj, ko so nemško-avstrijske-turške čete zavzele Beograd. V beli Ljubljani je tedaj vihral na Gradu turški polumesec poleg avstrijskega in nemškega orla. Res lepa trojica! Dalje smo čitali, kako hoče dandanes avstrijska vlada strahovati uporno ljudstvo po raznih mestih s turškimi "handžari", kajti sila kola "oni. Zbegano ljudstvo ima pred Turki več straha, kakor pa pred domačim vojaštvom; v tem je "e. kr." vlada na Dunaju dobro poučena.

Kakor je bilo za času padca Beograda veliko veselje na Dunaju in po celi Avstriji, tako je bila dne 3. julija t. l. gotovo velika žalost, ko je došla tja vest o nenadni smrti turškega sultana Mohameda V. in zvestega zaveznika Avstrije. O Mohamedovi smrti se ne poroča dosti iz Carigrada, samo to se ve, da so ga baje umorili turški revolucionarji in da bivši sultan ni umrl naravne smrti. Radi bi videli oni dan cesarja Karola, če je kaj točil solze za pok. sultanom! ali če se bo udeležil njegovega pogreba?

Ker Turki nečajo biti brez svojega sultana, je zavezal Mohamedovo mesto že njegov naslednik princ Vakid Eddine, gotovo tudi v največje veselje avstrijskega cesarja. Kaj bi počela Avstrija brez turške pomoči njena zvesta zaveznica? In zgodilo se je, kakor se poroča preko Amsterdam, da je poslal avstrijski cesar Karol dne 5. t. m. novemu turškemu sultanu sledečo vdanostno in pozdravno brzojavko, ko je le ta zasedel prestol:

"Nepremagljivo junaštvo naših armad vstrajnost našega pogumnega ljudstva (pa tudi sestradanega op. ured.) je utrdila našo zvezo z Nemčijo in Bolgarijo pred obrazom vseh naših sovražnikov, ki so javno hoteli uničiti in onečastiti naše države.

Modre in previdne politične ideje, ki sedaj navdajajo našo vlado so dospole tudi že do slave! Vse to svedoči pot do končne zmage in povečanju otomanskega cesarstva. Jaz vam izražam torej iskrene želje k napredku pri Vašem vladanju in želim briljantno bodočnost Vašemu (turškemu) narodu.

Ali ni s tem avstrijski cesar Karol blamiral Avstrijo pred vsem

svetom? Turškemu sultanu želi vseh in napredek; krvoločnemu turškemu narodu pa briljantno bodočnost! Lahko se pripeti, da bodo Turki čez leta to priznanje zopet poplačali z opustošenjem in klanjem. Civilizirani in vsi krščanski narodi bi se morali baš v sedanji vojni združiti ter pognati Turka iz Evrope v divje azijske pustinje, tja, kamor spada.

"Kdor se z volkom pajdaši, tega volk požre," pravi znana prislovica. V Avstriji se že kažejo sledovi prevlekega prijateljstva z Nemčijo in Turčijo. Avstrijski prestol se drži še samo na eni zlomljeni nogi tako, da pričakujejo padca v kratkem. Ko bo Avstrija razpadla, se bo morda cesar Karel zatekel k turškemu sultanu, svojemu pomočniku in zavezniku, kjer bosta lahko skupaj klicala Allaha na pomoč, pa bo že — prekasno.

Dragocene gosli.

"Vidite, je rekel debeli mesar Banded v St. Denisu pri Parizu svojemu precej trebušnemu sosedu peku, ki je bil slučajno pri njem, "vidite, ljubi moj, pri kupčiji se moramo pač zadovoljiti s skromnim dobičkom."

Ravno se je vsedel z vso težo svoje telesne obilosti v širok naslanjač zraven mize, ko vstopi mlad dvanaestleten dečko v prodajalnico. Bil je čudno napravljen. Slabotno telo se je skoraj zgubilo v obnošni surkni, katero je gotovo nekda nosil čokat gimnazijec. Povsod so se poznale pege od črnila in lepila. Noge so tičale v hlačah, ki so bile nekda ruja-ve, sedaj pa niso kazale nobene gotove barve. Bujne kuštrave lase so gledale radovedno skozi odprto širokega klobuka. Pod pazduho je imel zasmoljene gosli in lok.

"Ali se mi ne pobežeš takoj, postopač! Tu je beračiti prepovedano!" zakriči nad njim mesar z zadrtim glasom.

"Oprostite, gospod," odvrne mladenič, "jaz ne beračim, marveč želim si kupiti dve telečji nogi."

"Dve telečji nogi? Pojdi sem, sinko," mu odgovori prijazneje prodajalec in reki zavije nogi v bel papir, jih pomoli z jedno roko kupcu, drugo pa drži odprto, da bi spreje denar.

"Šestnajst novcev, dečko!" opominja mesar.

Mladenič začne preiskovati svoje žepe in jih preobrača jednega za drugim. Sedaj privleče na dan čik in zopet košček sveče, tri gumbice, kos glavnika, štiri do pet igralnih kart, kos črnega kruha — pa nobenega novca, da bi plačal meso.

Mesar malo počaka, potem pa pomenljivo pomaje z glavo.

"Kaj mi je storiti?" pravi dečko z otožnim glasom, ko je že petič preiskal vse žepe. "Zgubil sem denar."

"Tem slabeje!" zasmehuje ga mesar. "Sedaj pa le hitro od tod, brez denarja ne dobiš mesa."

"Ali, če ne prinesem očetu mesa, me bode tepel. Obdržite gosli, prav dobre so, čez jedno uro dobite denar," prosi jokajoče deček. Mesar opazuje gosli, in zardi se mu, da so vsejedno vredne več, nego šestnajst novcev. Srce se mu omeči. Pod mu zaviti nogi, mladenič pa ves vesel zdirja iz prodajalnice.

Komaj je minulo deset minut po tem dogodku, kar stopi v mesnico lepo opravljen gospod in vpraša z močnim angleškim naglasom: "Oprostite, gospod, popolnoma sem zgrešil pot proti mestnemu drevedu. Povejte mi, prosim, kam naj se obrnem?"

Mesar se vzdigne in mu z vso uljudnostjo pokaže pravo pot.

Med njegovim govorjenjem opazuje tuje z nenavadno pozornostjo na mizi ležeče gosli, nakar jih vzame v roke in vpraša:

"Ali so gosli vaše?"

"Ne, gospod. Mlad berač mi jih je zastavil."

"Res? Kje pa stanuje oni berač?"

"Gospod, tega ne vem. Rekel mi je, da se povrne v jedni uri, da reši gosli."

"Škoda; res, prav škoda! Godalo je dragocenost. — Hm, prava redkost, Roginove gosli!"

"Roginove?" vpraša začuden mesar. "Kedo je Rogino?"

"Kaj? Tega ne veste? Rogino je najslavitejši izdelovatelj gosli v Benetkah. Glejte, tukaj stoji zapisano: Naredil Rogino v Benetkah 1625."

"Pisave ne morem spoznati," pravi mesar, gledajoč par čudnih kavk na goslinem dnu.

"Da da, ne motim se!" odvrne Anglež. Te vrste gosli so jako redke — čudno, čudno. — Drago jih plačam, prodajte mi jih!"

"Ne morem, gospod! Rekel sem vam že, da gosli niso moje."

"Dam vam dvesto frankov zanje, tristo — petsto — tisoč — petnajststo frankov."

"Obhajujem, gospod, a prodati jih le ne smem."

"Škoda, škoda," pripomni Anglež zevaje. "Premislite si. Ako se odločite za kupčijo, poiščite me. Tu je moj naslov. Dam vam za gosli dva tisoč frankov! — Z Bogom!"

Anglež odide.

Ves popoldan je ogledoval Banded Angleževo vizitnico. Na njej je stalo: Lord Douglas, Hotel Imperial.

Dva tisoč frankov! Hu — mesarju se je hotelo v glavi zmečati. Bilo mu je pri sreč, kakor staremu Tantalu, kateremu so nevidne roke vselej odmaknile hrano in pijačo, kadar je hlastnil po njej.

Ali naj bi pustil dva tisoč frankov? Kaj še dveh tisočev ni moč prislužiti vsak dan! Vedno bolj ga je nadlegovala misel, da je pravzaprav le od njega odvisno ali gosli prodaja ali ne. "Dobro, ako se fante ne povrne do šeste ure bodemo gosli prodali," misli si mesar.

"Dober dan, gospod, dober dan, tu imate šestnajst novcev!"

"A, ti si? Sedaj je že ura pet," zagrozi se mesar nad dečkom. "Dolgo časa si rabil, da si našel zopet pot do mene."

Debeluh je najbrže pričakoval odgovora, a ga ni pričakal. Začel je tedaj drugače in rekel s prijaznejim glasom:

"Obdržaj denar. — Ali mi prodaj svoje gosli?"

"Ne gospod!"

"Dam ti za nje dvajset frankov. Hočeš?"

"Ne gospod!"

"Zakaj ne, ti paglavec ti?" zapupje mesar nad dečkom, ki je ravno hotel oditi z goslimi.

"Godalo je mojega očeta," odgovori mladenič. "Ako mu jih ne prinesem nazaj, me bode tepel."

"Tu imaš petdeset frankov, in mir besedi; gosli a pusti meni."

"Gosli ne dam!"

"Na sto, dvesto, tristo frankov," govori ves razvnet mesar iskaje po denarnici.

Pogleda na mladeniča, ki je gosli vedno bolj pritiskal k sebi.

"Danes sem res neumen," nadaljuje zopet mesar, "pa ne gre mi iz glave, tvoje gosli moram imeti."

Po dolgem obotavljanju in govorčenju prepusti dečko gosli za štiristo in petdeset frankov.

Mesar zapre prodajalnico in hiti proti hotelu Imperial. Med potjo preračuna dobro kupčijo. Vsega dobička mu ostane še vsejedno tisoč petsto in petdeset frankov — gotovo lepo plačilo za dve telečji nogi.

"Ha, srečo mora imeti človek," si misli debeluh. Od veselja bi bil poskočil, ko bi se ne sramoval svojih starih let, in ko bi mu ne zabranjevala telesna teža. Radostnega obraza se ustavi pred hotelom Imperial in vpraša vratarja s tresočim glasom po Lordu Douglasu.

"Gospoda ne poznam," odvrne malomarno vratar.

"Tu je njegova vizitka," pravi mesar podavši jo vratarju.

"Oho, vi pridete zavoljo gosli?" vpraša zasmehljivo vratar.

"Da gotovo, tukaj so, tu imam zavite v papirju," odgovori hitro mesarski mojster.

"Ha, ha, ha! Gospod, vi ste že šesti, ki je prišel k nam iz istega vzkroka."

"In Lord Douglas?"

"Je premeten Anglež, ki vas je vodil za nos."

Mesar bi bil skoraj omedlel. Moral se je nasloniti na vrata, da ni padel.

"Saj mi je vendar rekel, — da je — da je — godalo prava redkost," jeclja opeharjeni mož.

"Redko? Pojdite k starinarju, dobite jih lahko na tisoče. Bežite, bežite in ne smešite se samega sebe!"

Mesar vrže gosli na tla in jih razdrobi. Na to se povrne domu, da bi spustil svojo jezo nad pomagati in delavci.

Kupujte Vojno varčevalne znamke!

K. S. K. Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.
Telefon 1048

od ustanovitve do 1. junija 1918 skupna izplačana podpora
\$1,376,135.32

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: Paul Schneller, 6313 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
I. Podpredsednik: Joseph Sitar, 905 N. Chicago St., Joliet, Ill.
II. Podpredsednik: Math Jerman, 321 Palm St., Pueblo, Colo.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 N. Broadway St., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Francis J. Azbe, 620-10 St., Waukegan, Ill.
Pooblaščenec: Ralph F. Kompare, 9206 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Josip Dunda, 704 North Baynor Ave., Joliet, Ill.
Martin Nemanich, 1900 W. 22 St., Chicago, Ill.
Math Kostainich, 302 No. 3rd Ave. West, Virginia, Minn.
John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.
Frank Franciš, 420 — 4 Ave., Milwaukee, Wis.

POBOTNI ODBOR:

Mihail J. Kraker, 614 E. 3rd St., Anaconda, Mont.
Geo. Flajnik, 4413 Butler St., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2112 W. 23rd St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Anton Burgar, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Joseph Russ, 6517 Bonna Ave., N. E., Cleveland, Ohio.
Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill. Telefon Canal 2487.
Vsa pisma in denarne zadeve, tikačje se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglašje in naročnino pa na: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

URADNO NAZNANILO.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA K. S. K. JEDNOTE.

PRISTOPILO ČLANI.

K dr. sv. Jožefa št. 7 v Pueblo, Colo. Certi. št. 22777, Trontel Jozef, roj. 1902, R. 16, \$1000.—

Spr. 16. jun. 1918. Dr. šteje 493 članov.

K dr. sv. Jan. Krst. št. 11 v Aurora, Ill. Certi. št. 22778, Zupančič Anton, roj. 1877, R. 41, \$500.00.— Spr. 2. jun. 1918. Dr. šteje 68 članov.

K dr. sv. Jožefa št. 12, v Forest City, Pa. Certi. št. 22779, Drassler Stanley, roj. 1900, R. 18, \$1000.— Spr. 9. jun. 1918. Dr. šteje 305 članov.

K dr. sv. Jan. Krst. št. 14 v Butte, Mont. Certi. št. 22780, Meglen Jehr, roj. 1901, R. 17, \$1000.— Spr. 12. jun. 1918. Dr. šteje 191 članov.

K dr. sv. Barbare št. 40 v Hibbing Minn. Ceti. št. 22781, Čorak Mike, roj. 1884, R. 34, \$1000.— Spr. 9. jun. 1918. Dr. šteje 112 članov.

K dr. sv. Alojzija št. 42 v Stelton, Pa. Certi. št. 22782, Duralija Marko, roj. 1901, R. 17, \$1000.— Spr. 20. jun. 1918. Dr. šteje 136 članov.

K dr. Marije Sed. Žal. št. 50 v Allegheny, Pa. Certi. št. 22783, Bubaš Jurij, roj. 1894, R. 24, \$1000.— Spr. 9. jun. 1918. Dr. šteje 294 članov.

K dr. Vit. sv. Mihaela št. 61 v Youngstown, Ohio. Certi. št. 22784, Skrinjar Ivan, roj. 1888, R. 30, \$1000.— Spr. 16. jun. 1918. Dr. šteje 132 članov.

K dr. sv. Janeza Evan. št. 65 v Milwaukee, Wis. Certi. št. 22785, Miklič Anton, roj. 1900, R. 18, \$1000.— Certi. št. 22786, Potochar Anton, roj. 1884, R. 33, \$1000.— Spr. 2. jun. 1918. Dr. šteje 136 članov.

K dr. Sreca Jezusovega št. 70 v St. Louis, Mo. Certi. št. 22787, Bukovitz Jožef, roj. 1901, R. 17, \$1000. Certi. št. 22788, Bukovitz Anton, roj. 1900, R. 18, \$1000.— Spr. 16. jun. 1918. Dr. šteje 112 članov.

K dr. sv. Treh Kraljev št. 98 v Rockdale, Ill. Certi. št. 22789, Božić Ivan, roj. 1892, R. 26, \$1000.— Spr. 9. jun. 1918. Dr. šteje 80 članov.

K dr. sv. Jožefa št. 103 v Milwaukee, Wis. Certi. št. 22790, Podobnik Tomaž, roj. 1896, R. 22, \$500.00.— Spr. 1. jun. 1918. Dr. šteje 101 članov.

K dr. sv. Jožefa št. 148 v Bridgeport, Conn. Certi. št. 22796, Meričnjak Janez, roj. 1877, R. 41, \$1000.— Certi. št. 22795, Schnurrer Janez, roj. 1890, R. 28, \$1000.— Spr. 14. jun. 1918. Dr. šteje 92 članov.

K dr. sv. Družine št. 151 v Indianapolis, Ind. Certi. št. 22791, Urajnar Frank, roj. 1889, R. 29, \$500.00.— Spr. 3. jun. 1918. Dr. šteje 34 članov.

K dr. sv. Jeronima št. 153 v Canonsburg, Pa. Certi. št. 22792, Zrelak Stefan, roj. 1875, R. 43, \$500.00.— Spr. 2. jun. 1918. Dr. šteje 60 članov.

K dr. sv. Mihaela št. 163 v Pittsburgh, Pa. Certi. št. 22793, Brajčić Tomc, roj. 1884, R. 34, \$1000.— Spr. 9. jun. 1918. Dr. šteje 68 članov.

K dr. sv. Sreca Jezusovega št. 166 v S. Chicago, Ill. Certi. št. 22794, Pleša Nikola, roj. 1895, R. 23, \$1000.— Spr. 23. jun. 1918. Dr. šteje 31 članov.

PRISTOPILE ČLANICE.

K dr. Marije Device št. 33 v Pittsburgh, Pa. Certi. št. 8589, Trbušić Franca, roj. 1887, R. 30, \$1000.— Spr. 3. jun. 1918. Dr. šteje 170 članice.

K dr. sv. Jožefa št. 41 v Pittsburgh, Pa. Certi. št. 8590, Erlač Johana, roj. 1891, R. 27, \$1000.— Spr. 20. jun. 1918. Dr. šteje 95 članice.

K dr. sv. Jožefa št. 43 v Anaconda, Mont. Certi. št. 8591, Frankovich Marija, roj. 1892, R. 36, \$1000.— Spr. 18. jun. 1918. Dr. šteje 139 članice.

K dr. sv. Jan. Evang. št. 65 v Milwaukee, Wis. Certi. št. 8592, Shustar Mary, roj. 1888, R. 30, \$500.00.— Spr. 2. jun. 1918. Dr. šteje 157 članice.

K dr. Mar. Sed. Žal. št. 81 v Pittsburgh, Pa. Certi. št. 8593, Fortun Ana, roj. 1902, R. 16, \$1000.— Certi. št. 8594, Hodnik Neža, roj. 1898, R. 20, \$1000.— Certi. št. 8595, Saver Marija, roj. 1894, R. 24, \$1000.— Certi. št. 8596, Černič Julija, roj. 1887, R. 31, \$1000. Spr. 23. jun. 1918 Dr. šteje 153 članice.

K dr. sv. Sreca Marije št. 86 v Rock Springs, Wyo. Certi. št. 8597, Silovic Katarina, roj. 1882, R. 35, \$1000.— Spr. 9. jun. 1918. Dr. šteje 51 članice.

K dr. sv. Barbare št. 92 v Pittsburgh, Pa. Certi. št. 8598, Skundrič Franca, roj. 1895, R. 23, \$1000.— Spr. 9. jun. 1918. Dr. šteje 69 članice.

K dr. Mar. Čist. Spočetja, št. 104 v Pueblo, Colo. Certi. št. 8599, Babič Stefanija, roj. 1901, R. 17, \$1000.— Spr. 14. jun. 1918. Dr. šteje 61 članice.

K dr. sv. Genovefe, št. 108 v Joliet, Ill. — Certi. št. 8600, Golobič Franca, roj. 1902, R. 16, \$1000.— Spr. 2. jun. 1918. Dr. šteje 115 članice.

K dr. sv. Sreca Marije št. 111 v Barberton, Ohio. Certi. št. 8601, Zakrajšek Jera, roj. 1885, R. 33, \$500.00.— Spr. 9. jun. 1918. Dr. šteje 41 članice.

K dr. sv. Ane št. 120 v Forest City, Pa. Certi. št. 8602, Drassler Sofia, roj. 1902, R. 16, \$1000.— Certi. št. 8603, Kovačič Tina, roj. 1902, R. 16, \$1000.— Dr. šteje 138 članice.

K dr. sv. Ane št. 123 v Bridgeport, Ohio. Certi. št. 8604, Prine Kristina, roj. 1898, R. 20, \$500.00.— Spr. 16. jun. 1918. Dr. šteje 70 članice.

K dr. sv. Ane št. 139 v La Salle, Ill. Certi. št. 8606, Bavitz Franca, roj. 1889, R. 29, \$1000.— Certi. 8605 Jalovec Terezija, roj. 1902, R. 76, \$500.00.— Spr. 16. jun. 1918. Dr. šteje 46 članice.

K dr. sv. Jožefa št. 148 v Bridgeport, Conn. Certi. št. 8630, Meričnjak Roza, roj. 1884, R. 34, \$500.00.— Spr. 14. jun. 1918. Dr. šteje 93 članice.

K dr. sv. Jeronima št. 153 v Canonsburg, Pa. Certi. št. 8607, Žigon Marija, roj. 1902, R. 16, \$500.00.— Spr. 2. jun. 1918. Dr. šteje 60 članice.

K dr. sv. Ane št. 156 v Chisholm, Minn. Certi. št. 8609, Sušnik Marija, roj. 1899, R. 29, \$1000.— Certi. št. 8608 Rudolf Margareta, roj. 1894, R. 24, \$1000.— Spr. 2. jun. 1918. Dr. šteje 76 članice.

K dr. Mar. Čist. Spoč. št. 160 v Kansas City, Kans. Certi. št. 8610, Peje Polona, roj. 1896, R. 22, \$1000.— Certi. št. 8611, Merle Marija, roj. 1896, R. 22, \$1000.— Certi. št. 8612, Kramar Ana, roj. 1892, R. 26, \$1000.— Certi. št. 8613, Pibernik Ana, roj. 1890, R. 28, 1000.— Spr. 2. jun. 1918. Dr. šteje 29 članice.

K dr. Mar. Magdalene št. 162 v Cleveland, Ohio. Certi. št. 8614, Vehar Jožefa, roj. 1902, R. 16, \$1000.— Certi. št. 8615, Završek Ana, roj. 1902, R. 16, \$1000.— Certi. št. 8616, Cvar Franca, roj. 1901, R. 17, \$1000.— Certi. št. 8617, Kovatch Roza, roj. 1900, R. 18, \$1000.— Certi. št. 8618, Kotnik Franca, roj. 1900, R. 18, \$1000.— Certi. št. 8619, Česnovar Franca, roj. 1899, R. 21, \$1000.— Certi. št. 8620, Plevnik Franca, roj. 1894, R. 24, \$1000.— Certi. št. 8621, Komin Marija, roj. 1890, R. 28, \$1000.— Certi. št. 8622, Jeršan Marija, roj. 1890, R. 28, \$1000.— Certi. št. 8623, Hosta Marija, roj. 1882, R. 36, \$1000.— Certi. št. 8624, Križman Angela, roj. 1878, R. 40, \$1000.— Certi. št. 8625, Završek Marija, roj. 1874, R. 44, \$1000.— Certi. št. 8626, Juratović Susana, roj. 1969, R. 49, \$250.00.— Spr. 3. jun. 1918. Dr. šteje 177 članice.

K dr. sv. Mihaela št. 163 v Pittsburgh, Pa. Certi. št. 8627, Šurnčan Marija, roj. 1879, R. 38, \$1000.— Spr. 9. jun. 1918. Dr. šteje 69 članice.

K dr. Mar. Pom. Kristj. št. 165 v West Allis, Wis. Certi. št. 8628, Kozlovčar Terezija, roj. 1884, R. 36, \$1000.— Certi. št. 8629, Marn Katarina, roj. 1882, R. 36, \$1000.— Spr. 5. jun. 1918. Dr. šteje 16 članice.

SUSPENDOVANI ČLANI.

Od dr. sv. Jožefa št. 2 v Joliet, Ill. Certi. št. 12682, Sever Jožef R. 29 \$1000.00. Susp. 20. jun. 1918. Dr. šteje 411 članov(ic).

Od dr. Vit. sv. Jožefa št. 3 v Joliet, Ill. Certi. št. 263, Pappež Leopold R. 29 \$1000.00. Susp. 9. junija 1918. Dr. šteje 162 članov(ic).

Od dr. sv. Družine št. 5 v La Salle, Ill. Certi. št. 21256, Novak Jakob R. 22 \$1000.00. Susp. 11. junija 1918. Dr. šteje 155 članov(ic).

Od dr. sv. Jan. Krst. št. 20 v Ironwood, Mich. Certi. št. 21626, Nakič Marko R. 28 \$1000.00. Susp. 16. junija 1918. Dr. šteje 190 članov(ic).

Od dr. sv. Franciška Sal. št. 29 v Joliet, Ill. Certi. št. 21198, Baltić Franca R. 21 \$1000.00. Susp. 17. junija 1918. Dr. šteje 334 članov(ic).

Od dr. sv. Petra in Pavla št. 38 v Kansas City, Kans. Certi. št. 22054, Push Franc R. 36 \$1000.00. Susp. 20. junija 1918. Dr. šteje 84 članov(ic).

Od dr. sv. Jožefa št. 41 v Pittsburgh, Pa. Certi. št. 2488, Pele Josip R. 24 \$1000.00. Susp. 24. junija 1918. Dr. šteje 94 članov(ic).

Od dr. sv. Alojzija št. 42 v Steelton, Pa. Certi. št. 16376, Stefančić Nick R. 29 \$1000.00. Susp. 20. junija 1918. Dr. šteje 13 članov(ic).

Od dr. sv. Florijana št. 44 v S. Chicago, Ill. Certi. št. 17845, Kanišar Simon R. 30 \$1000.00. Susp. 11. junija 1918. Dr. šteje 241 članov(ic).

Od dr. sv. Cir. in Metoda št. 45 v E. Helena, Mont. Certi. št. 21300, Gerbič Frank R. 29 \$1000.00. Susp. 21. junija 1918. Dr. šteje 61 članov(ic).

Od dr. Mar. Sed. Žal. št. 50 v Allegheny, Pa. Certi. št. 19115, Šampacher John R. 18 \$1000.00.— Certi. št. 19360, Simončić Benedik R. 25 \$1000.00.— Certi. št. 20360, Falića Nick R. 27 \$1000.00.— Certi. št. 21403, Rožan Frank R. 38 \$1000.00.— Certi. št. 22424, Bubanović Marko R. 32 \$500.00. Susp. 9. junija 1918. Dr. šteje 289 članov(ic).

Od dr. sv. Sreca Jezusovega št. 54 v Chisholm, Minn. Certi. št. 11931, Beržić Anton R. 30 \$1000.00.— Certi. št. 9920, Špel Ivan R. 19 \$500.00. Susp. 22. junija 1918. Dr. šteje 64 članov(ic).

Od dr. sv. Jožefa št. 55 v Crested Butte, Colo. Certi. št. 18512, Težak Marka R. 21 \$500.00. Susp. 22. junija 1918. Dr. šteje 89 članov(ic).

Od dr. Vit. sv. Mihaela št. 61 v Youngstown, Ohio. Certi. št. 19121, Solić Stefan R. 24 \$1000.00. Susp. 24. junija 1918. Dr. šteje 131 članov(ic).

Od dr. sv. Jurija št. 64 v Etna, Pa. Certi. št. 21467, Vinski Mato R. 25 \$1000.00. Susp. 24. junija 1918. Dr. šteje 108 članov(ic).

Od dr. sv. Jan. Evang. št. 65 v Milwaukee, Wis. Certi. št. 20877, Gerbica Franca R. 24 \$500.00. Susp. 24. junija 1918. Dr. šteje 156 članov(ic).

Od dr. Mar. Pomagaj št. 79 v Waukegan, Ill. Certi. št. 12991, Vevšek Anton R. 27 \$1000.00. Susp. 15. junija 1918. Dr. šteje 82 članov(ic).

Od dr. sv. Alojzija št. 88 v Mohawk, Mich. Certi. št. 9216, Abzie John R. 19 \$1000.00.— Certi. št. 22262, Černič Matija R. 37 \$500.00. Susp. 12. junija 1918. Dr. šteje 41 članov(ic).

Od dr. sv. Cir. in Metoda št. 90 v S. Omaha, Neb. Certi. št. 22692, Mulković Anton R. 32 \$500.00. Susp. 21. junija 1918. Dr. šteje 20 članov(ic).

Od dr. sv. Petra in Pavla št. 91 v Rankin, Pa. Certi. št. 19370, Tomašić Franca R. 23 \$1000.00.— Certi. št. 19372, Priselac Jurij R. 32 \$1000.00. Susp. 16. junija 1918. Dr. šteje 129 članov(ic).

Od dr. Fred Baraga št. 93 v Chisholm, Minn. Certi. št. 22153, Šega Louis R. 31 \$1000.00. Susp. 9. junija 1918. Dr. šteje 139 članov(ic).

Od dr. sv. Alojzija št. 95 v Broughton, Pa. Certi. št. 19293, Pirak Martin R. 36 \$1000.00. Susp. 9. junija 1918. Dr. šteje 73 članov(ic).

Od dr. sv. Družine št. 109 v Alliquippa, Pa. Certi. št. 19263, Prepeluh Josip R. 24 \$1000.00. Susp. 19. junija 1918. Dr. šteje 44 članov(ic).

Od dr. sv. Pavla št. 118 v Little Falls, N. Y. Certi. št. 12357, Pohleven Ivan R. 32 \$1000.00. Susp. 16. junija 1918. Dr. šteje 26 članov(ic).

Od dr. sv. Antona št. 158 v Hostetter, Pa. Certi. št. 21376, Troha Anton R. 28 \$500.00.— Certi. št. 22177, Zaverl Matevž R. 42 \$500.00. Susp. 26. maja 1918. Dr. šteje 26 članov(ic).

SUSPENDOVANE ČLANICE.

Od dr. sv. Družine št. 5 v La Salle, Ill. Certi. št. 7554, Novak Marija R. 16 \$1000.00. Susp. 11. junija 1918. Dr. šteje 154 članov(ic).

Od dr. sv. Jožefa št. 12 v Forest City, Pa. Certi. št. 2778, Tedesco Marija R. 22 \$1000.00. Susp. 9. junija 1918. Dr. šteje 304 članov(ic).

Od dr. sv. Jožefa št. 41 v Pittsburgh, Pa. Certi. št. 1621, Pele Marija R. 26 \$500.00. Susp. 24. junija 1918. Dr. šteje 93 članov(ic).

Od dr. sv. Florijana št. 44 v S. Chicago, Ill. Certi. št. 5210, Kanišar Cecilija R. 22 \$1000.00. Susp. 11. junija 1918. Dr. šteje 240 članov(ic).

Od dr. sv. Sreca Jezusovega št. 54 v Chisholm, Minn. Certi. št. 4456, Špeh Marija R. 19 \$500.00. Susp. 22. junija 1918. Dr. šteje 63 članov(ic).

Od dr. št. Marija Pomagaj št. 78 v Chicago, Ill. Certi. št. 8398, Hrihar Franca R. 27 \$500.00. Susp. 18. junija 1918. Dr. šteje 214 članov(ic).

Od dr. Mar. Pomagaj št. 79 v Waukegan, Ill. Certi. št. 4556, Varšek Marija R. 24 \$500.00. Susp. 15. junija 1918. Dr. šteje 81 članov(ic).

Od dr. sv. Petra in Pavla št. 91 v Rankin, Pa. Certi. št. 6049, Tomašić Ana R. 19 \$1000.00. Susp. 16. junija 1918. Dr. šteje 128 članov(ic).

Od dr. sv. Alojzija št. 95 v Broughton, Pa. Certi. št. 5876, Pirak Terezija R. 29 \$1000.00. Susp. 9. junija 1918. Dr. šteje 77 članov(ic).

Od dr. sv. Ane št. 123 v Bridgeport, Ohio. Certi. št. 4629, Potnik Marija R. 18 \$1000.00. Susp. 16. junija 1918. Dr. šteje 69 članov(ic).

Od dr. sv. Barbare št. 128 v Etna, Pa. Certi. št. 8196, Vulaković Marija R. 28 \$1000.00.— Certi. št. 7885, Vrbečič Bara R. 36 \$500.00. Susp. 25. junija 1918. Dr. šteje 41 članov(ic).

Od dr. Kraljica Majnika št. 157 v Sheboygan, Wis. Certi. št. 7720, Florjan Ane R. 28 \$500.00. Susp. 12. jun. 1918. Dr. šteje 75 članov(ic).

Od dr. Mar. Pom. Kristj. št. 165 v West Allis, Wis. Certi. št. 8477, Florjanc Terezija R. 18 \$500.00. Susp. 18. junija 1918. Dr. šteje 15 članov(ic).

SUSPENDOVANI ČLANI ZOPET SPREJETI.

K dr. sv. Ant. Pad. št. 87 v Joliet, Ill. Certi. št. 10320, Zabukovec Anton R. 23 \$1000.00. Zopet spr. 31. maja 1918. Dr. šteje 130 članov(ic).

PRESTOPILI ČLANI.

Od dr. sv. Jožefa št. 56 v Leadville, Colo. k dr. sv. Jan. Krst. št. 14 v Butte, Mont. Certi. št. 19829, Bučar Frank R. 34 \$100.00. Prest. 12. junija 1918. 1. dr. šteje 179 članov(ic), 2. dr. šteje 192 članov(ic).

Od dr. sv. Jožefa št. 57 v Brooklyn, N. Y. k dr. sv. Franciška Ser. št. 46 v New York, N. Y. Certi. št. 21101, Pere Viktorin Fr. R. 32 \$500.00. Prest. 21. junija 1918. 1. dr. šteje 131 članov(ic), 2. dr. šteje 22 članov(ic).

Od dr. sv. Antona Pad. št. 87 v Joliet, Ill. k dr. sv. Jožefa št. 102 v Milwaukee, Wis. Prest. 15. junija 1918. 1. dr. šteje 128 članov(ic), 2. dr. šteje 102 članov(ic).

Od dr. sv. Alojzija št. 95 v Broughton, Pa. k dr. sv. Jeronima št. 152 v Canonsburg, Pa. Certi. št. 6693, Kokel Matija R. 27 \$1000.00. Prest. 24. junija 1918. 1. dr. šteje 78 članov(ic), 2. dr. šteje 61 članov(ic).

PRESTOPILE ČLANICE.

Od dr. sv. Jožefa št. 12 v Forest City, Pa. k dr. sv. Ane št. 120 v Forest City, Pa. Certi. št. 1892, Šeme Franca R. 24 \$500.00. Prest. 16. junija 1918. 1. dr. šteje 303

OSTROFILI ČLANICE

Od dr. sv. Sreča Marija štev. 86 v Rock Springs, Wyo. Cert. štev. 5198, Piliar Angela R. 19 \$1000.00. Odstop. 10. junija 1918. Dr. šteje 49 članov (ie).

Od dr. sv. Genovefe štev. 108 v Joliet, Ill. Cert. štev. 4328, Kraus Franca R. 16 \$1000.00. Odstop. 18. junija 1918. Dr. šteje 115 članov (ie).

IZLOČENI ČLANI.

Od dr. sv. Jožefa štev. 43 v Anaconda, Mont. Cert. štev. 2003, Kukuhan Jakob R. 31 \$1000.00. Izločen. 18. junija 1918. Dr. šteje 138 članov (ie).

Od dr. sv. Petra in Pavla štev. 91 v Rankin, Pa. Cert. štev. 16890, Zejavac Josip R. 17 \$1000.00. Izloč. 18. junija 1918. Dr. šteje 128 članov (ie).

IZLOČENE ČLANICE.

Od dr. sv. Jožefa štev. 21 v Federal, Pa. Cert. štev. 1577, Obed Franca R. 22 \$1000.00. Izloč. 3. junija 1918. Dr. šteje 70 članov (ie).

Od dr. sv. Jožefa štev. 43 v Anaconda, Mont. Cert. štev. 7599, Kukuhan Franca R. 27 \$1000.00. Izloč. 18. junija 1918. Dr. šteje 137 članov (ie).

ZVIŠALI ZAVAROVALNINO.

Pri dr. sv. Alojzija štev. 42 v Steelton, Pa. Cert. štev. 3228, Rastovac Eva R. 30 \$500.00, na \$1000.00. Zvišala 20. junija 1918.

Pri dr. sv. Ane štev. 120 v Forest City, Pa. Cert. štev. 2428, Bregar Ana R. 33 \$500.00, na \$1000.00. Zvišala 16. junija 1918.

JOSIP ZALAB,

gl. tajnik K. S. K. J.

Oče in sin.

Češki spisal Jan Klecanda.

"Stoj! Kdo je?" je zagrmelo skoz tiho noč in puška, pripravljena na obrambo, je zaropotala. "Obhodna straža!" je odgovoril glas iz teme.

"Znamenje!" — vpraša vojna straža.

"K nogi orožje", zveni tiše od-poved.

"Geslo!"

"Vezzano!" je odgovoril voditelj straže in pristopil na tri ko-rake. Stražnik je skazal čast. — "Vse v redu!" vpraša častnik. Vojak je potrdil.

"Sosednje straže?"

"Z leve strani nisem že čez četr-t ur slišal znamenja!" je odgo-voril stražnik.

"Kdo je tam?"

"Infanterist Pedroni." —

"Ah, ta!" je zamrmral poroč-nik. "Prav! Pomnite, da imamo sovražnike na vratu; ne zabite ar-tiklov!" je opomnil vojaka. Stra-ža je šla tiše dalje. Častnik je ču-til tajno nekako radost in stopal na lahkomu, kakor bi se bal, da nekoga prebudi. Včasih je zamah-nil potegnjeno sabljo, in vojaki, korakajoči za njim s puškami v dlani, so zaslišali nekaj kakor u-tajen smeh.

Postave, nalične strahovom, so prišle tako do skalnega pomola, kjer je straža imela stati. Ob slabem mesečnem svitu, odbijajo-čem se od strganih oblakov, so za-gledali Pedronija. Sedel je na skali in spal s puško na kolenih. Poročnik je zlahka pristopil in in se polastil puške. Sedaj se je stoprav vzdramil vojak in pre-strašeno skočil kvišku.

"Geslo!" je kriknil zmnočeno, o-gleduje se po puški.

"Vezzano!" je porogljivo od-govoril poročnik. "Ne treba nam gesla, ste ujetnik!" je dodal in postavši na osodno mesto novo stražo, velel je k pohodu nazaj.

Naprej je šel Pedroni, za njim dva tovariša s pripravljenima puškama in poročnik s potegnjeno sabljo. Potem je šel vojak, noseč dve puški.

"Bil sem zelo utrujen, zadremal sem!" je jeljal Pedroni v svoje opravičevanje.

"Tiho! Vojak na straži mora pozabiti na utrujenost", je zakričal manj poročnik ostro.

Bil je hrup v inalem taboru, kadar so privedli Pedronija. Vo-jaki so bili razočarani na nemar-nega druga, kateri se je spozabil svoje dolžnosti in spal v trenutku, ko je ob njegovih čuječnosti viselo življenje toliko tovarišev. Vedeli so, kaj ga čaka, ali niso ga pomi-lovali; bil jim je trn v oči. Nji-hovo sočutnost je vzbujal njegov oče, stari stotnik Pedroni.

Ta je, zaslišavši izvestje poroč-nikovo in priznanje krivice, u-kazal vzeti mu pobočno orožje ter postaviti ga pod stražo. Tako je hodil razčilen sem in tja, in v plamenu stražnih ognjev so videli vojaki obupnost v njegovem o-brazu.

Stotnik je bil moč strog in neiz-prosen, ali radi njegove pravičnos-ti in ljubezni do podrejenih ga je ljubila cela stotnija.

Imel je tri sinove. Dva mu je že vzela kruta smrt; padla sta v vojni, v častni smrti, od sovražni-kovega orožja. Tretji in najmlajši njegov sin, sin Pavel, je delal očetu mnogo žalosti s svojim vedenjem. Bil je kadet ali zavoljo lahkomiselnih svojih norčij za ne-

kaj časa degradiran na prostega vojaka.

Da bi imel sina, katerega je kljub vsej lahkomiselnosti le lju-bil, stalno pred očmi, si je izprosil njegovo premeščenje k svoji stot-niji.

In zdaj mu je nastala grenka dolžnost, biti tožnik svojega otroka.

Zajet v mučne misli se je izpre-hajal stotnik celo noč okoli straž-nih ognjev.

Kadar je končno za hip sedel, se je vzdignila temna postava, le-žeča pod drevesom, in prikora-ka zlahka k njemu. Bil je to nje-gov prvi poročnik. Sedel je ves čas tiho, na strani in gledal s so-čutjem na nesrečnega očeta. Ča-kal je, dokler ostali ne pospe, da bi mogel z njim govoriti.

"Gospod stotnik!" je rekel, po-loživši mu roko na rame.

Stotnik se je naglo obrnil. "Ali to ste vi? Zakaj ne spite?"

"Nisem mogel zaspati! Premi-sljam o usodi vašega sina!"

"Hvala vam, prijatelj!" je re-kel stotnik ter gorko stisnil roko tovarišu.

"Kaj namerjate z njim?"

"Kaj namerjam? — Ne raz-umem vas! Zakon govori jasno, ne dopušča razmišljanja!"

"Vi ga izročite sodniji?"

"Ali morem drugače?"

"Veste li, kaj ga čaka?"

"Vojak, ki v vojnem času pred sovražnikom na straži stojič gre-ši proti predpisom, se kaznuje s prahom in svincom", je rekel sta-ri Pedroni. "Vem to. Pavel je po-slednji moj otrok, in vendar, ven-dar ne morem drugače."

Ob teh besedah se je njegov glas močno tresel.

"Vem za pomoč, stotnik!"

"Govorite, govorite!" je vz-klinil stotnik in plaho se ozrši, se je nagnil k poročniku.

"Vašega sina straži zdaj vojak Vedrella. Veste, s čim vam je za-vezan? Govoril sem z njim; hoče mu dati, da ubeži. Noč je temna, ostali spe — to pojde!"

"Mislite? O moj Bog, ako se ti zahvaljujem!"

"Pojdem torej!" Poročnik se je vzdignil in se trudil, da izvi-je roko iz desne stotnikove, ki ga je krčevito stiskala.

"Ie, ne. Ostanite, to ne gre, in zakaj?"

"Zakaj? Vprašate me, zakaj? Dal sem svojemu sinu življenje, dal sem mu vse, kar oče more da-ti. Le jednega ne morem, ne smem žrtvovati — svoje časti, svoje do-lžnosti. Ko bi se jutri probudil brez časti, ne mogel bi dalje ži-veti. — In potem — ko bi žrtvo-vali sam sebe, ali smem prejeti to žrto od vas? Vi ste mlad varuj-te se, da bi za celo življenje ne pos-tali žrta očitanj svoje vesti. In Ve-drella? — Ohranil sem mu nekdaš-je življenje. Ali mu smem za to vzeti čast? Življenje ni bilo njegovo — to je reč narodova, ali čast, čast, gospod poročnik, je največji za-klad pojedinca. — Ostanite tu, Pavel Pedroni bo izročen vojni sodniji!"

Poročnik je skomizgnil z rame-nima in sedel. Slišal je, kako sto-nik bridko plaka.

Za rana, komaj da se je začel, zorit, je stala stotnija pripravlje-na k pohodu. Straže so bile skli-cane in nekatere so oglašale so-vražne čete. Resnično se je bližal od Saone ob reki Sarki močen od-delek ustavek, kateremu bi se bi-la stotnija le s težka mogla posta-viti na odpor.

Naloga stotnika je bila preisk-o-vati potočje Sarke ter uvideti me-stove, da bi se ustaši, ki so se čez Judikarije sem vlekli, ne mogli združiti v eno vrsto, dokler bi do-veza ne prišla zahtevna pomoč. V neprestanih praskah z manjšimi četami, ki so prebivalstvo doslej indiferentnih vasi silile na usta-nek, je zvršil stotnik svoj namen in hotel se pridružiti glavnemu koru, ko ga je zasačila tema in primorala, da je prenočil na viši-ni blizu Cille.

Zdaj je ostalo le še, prekoračiti razplavljeno reko po poslednjem stoječem mostu, ki je potem imel biti porušen.

Položaj stotnika je bil resen. Ob-zori je bilo že slišati zvonove od Cille, oznanjujoče, da je njeno prebivalstvo pristalo k ustaji. Ko bi se ne posrečilo priti do mosta, predno se ga polasti saonska us-taška četa, bi stali med dvema sovražnikoma, katerima je utegni-la vsako trenutje priti pomoč iz tigneronskih gozdov.

Na srečo je bil sovražnik zdaj še dosti oddaljen in skalnato po-rečje Sarke je zabranjevalo hiter postop. Stotnija je prešla po le-senem mostu, zadovoljši se s tem, da je polomila in strgala držaje. Na popolno uničenje mostu ni bi-lo misliti kajti že je bilo videti, kako se je valila na nasprotnem bregu iz Daleonske soteske nova četa Piemontezov.

Stotnik Pedroni je spoznal, da se mora omejiti samo na uničenje dveh ali treh kosov lesenega mo-sta, da bi ustaši od Saone in Cille vsaj tako dolgo bili zadržani do-kler bi stotnija ne zadobila var-ne postojanke.

Stotnija se je umaknila urno, ali v vzornem redu na skalnato višino, kjer se je mogla dalješe dobro braniti iz znatne presile, in in takoj so bili poslani ogledniki v smeri k izhodu, ali od Stenica, ki se je prej k vojski prijateljski ponašalo, ne grozi morda nevar-nost in zaseda. Med tem je skon-čal oddelek pijonirjev in tesar-jev na mostu svoje delo ter hitel, da bi dosegel varnega kritja. Na dveh mostovih stebrih sta bila pritrjena močna naboja, vrvice za zažiganje, kratko pristrženi, za-žigani — nekoliko hipov in lepi most se je imel sesuti v valove razburkane reke.

Minuta, ki je v tem bežala, se je zdela večnost. Vojaki cele sto-tnije podprti ob puške, so zrlj na-peto k mostu. Stotnik in oba po-ročnika so stali v ospredju, oprti ob skalni vogel. Bili so dosti bli-žu, da so lahko poznali, da je sla-bi kolobareček dimu, ki je stal nad nabojema, ugasnil.

Vrvice niste zapalili, in most je bil s tem zavarovan za ustaše, v pogubo slabega oddelka vojske.

Lahi so spoznali, da gre za uni-čenje ali ohranjenje mostu. Niso se držali več v bojnem redu. Bolj-ši tekači so se trudili, da bi čim prej došli k mostu.

"Proketo! Vrvice ne gorita! je vzkliknil stotnik, tiraje pot s ča-la. "Trije prostovoljci sem!" je velel, obrnivši se k vojakom. Ne-koliko moč je pristopilo. Bila je to pot na smrt, gortovo smrt, — ali šlo je, da se ohrani življenje sto-tnini tovarišev. Veliki in važni trenotki najdejo svoje velike može.

V tem se je približal pešec Pe-droni, ki je brez orožja stal bli-že v strani. Bil je blede kakor ste-na.

"Oče!" je pravil.

"Nisem tu oče! Sem poveljnik; kaj hočete?" — je pikro vprašal stotnik.

"Gospod stotnik, izkažite mi milost! Dovolite, da bi jaz sam šel zapaliti moste!"

Stotnikovo obličje je prebledelo, ali zajedno se je razlil po njem izraz zadostojstva.

"Zakrivil sem", je nadaljeval mladenič. "Tam najdem častno smrt ali odpuščanje!"

"Pavel! Sin moj! Idi in Bog te spremlja!" Vojak se skloni in predno je mogel stotnik oče to zabraniti, mu je poljubil roko.

Kakor puščica je zletel mladi mož po skalinah doli in bežal k mostu. Vojaki so gledali za njim v največji napetosti. Stotnik je stal tu kakor soha in gledal za po-slednjim svojim sinom, ki je šel, da bi omilil svojo sramoto s častno smrtjo. Gube na obrazu stare-ga moža so drgetale, v oči se uti-rirale solze.

Prvi poročnik je ginjen zrl za mladim junakom, ali drugemu je poigraval čuden nasmešek okoli ust. Ne izgovorivši niti besede, je vzel poleg stoječemu vojaku pu-

ško iz roke in se pripravil na strel. Stotnik tega ni zapazil.

Pedroni je pribeljal k mostu in stal nad prvim stebrom. Vojaki niti dihati niso. Stotnik, tresoč na vsem telesu, se je opiral ob ka-meno steno.

Prvi ustašev so bili že na stro-ljaj; — puške so počile in krogle so počile in krogle so srfirale mla-demu drznežu okolo glave.

V tem trenutku je začutil grozo pred smrtjo in ljubezen k življenju. Potisnil je vrvice, katero je bil držal v roki, izvlekel iz žepa robeč in mahaje z njim, — bežal po mostu na nasprotni breg.

Cela stotnija je vzkriknila ka-kor z jednim glasom. Stotnik se je opotekel. "Slutil sem to"; je rekel smehljaje se poročnik.

Počil je strel — Pedroni je be-žal dalje. Poročnik je bil slabo meril. "Ogenj, ogenj!" je kričal zdaj stotnik obupno, mahaje z ro-kama. Vojaki so streljali, — ali slabo. Roke so se jim tresle, mislili so več na starega, sivega očeta nego na sina.

V trenutku, kadar je Pedroni že prihajal mimo streljaja, je iz-trgal stotnik jednemu od vojakov puško. Priložil je puško k licu. — s trdno roko pomeril — strel je padel — in begunec Pedroni, raz-peršeč roke, se s krikom zvali na tla.

Zajedno se je opotekel stotnik, puška mu je padla na tla, in "sre-čnega" strela so ulovile roke obeh poročnikov.

"Moj sin, moj (poslednji o-trok!)" je zaječal stotnik. —

Novice iz stare domovine

Umrli so v Ljubljani: — Uršu-la Jurkovič, posestnica, 69 let. — Jera Mejač, posestnica 60 let. — Izidor Kante, sin sluga, 4. leta.

Matilka Žagar, hči tovarn. delav-c, 3 leta. — Ana Pepelnik, hči tapetniškega pomočnika, 18 ur.

Zora Bekš, hči kovinostrožca, 10 tednov. — Marjana Žagar, perica, hiračka, 72 let. — Julija Kre-dar, licejska gojenka, 16 let. — Ana Nemec, žena umir. sodnega sluga, 74 let. — Elizabeta Joehin-ger, žena železniškega delovod-je, 41 let. — Josip Kupljenik, si-rot 15 let. — Miroslav Leopold Otruba, sin orožniškega straž-nojstra. — Terezija Weber, to-bačna delavka v p. 40 let. — Ul-rik Pavlica, posestnikov sin, 19 let. — Marjeta Povše, hišnica, 53 let. (Slovenski Narod.)

Jugoslovansko Edinstvo. Ka-kor se razvidi iz budimpeštan-skih listov, je bilo na Spodnjem Štajerskem in na Kranjskem v zadnjem času zopet silno mnogo izjav za jugoslovansko deklaracijo, kar nam ni nič novega, ali Madžare je silno ugrizlo za srce to, da se sedaj jugoslovanski so-cialisti odločno stopili na stran jugoslovanske deklaracije in nje-nih zahtev za samostojno državo ter se povsod izjavljajo solidarnim z jugoslovanskimi nacijona-listi.

Narodno gospodarstvo. V Mozirju na Štajerskem se j osnovalo pod načelstvom g. Ma-tije Goričarja društvo z omenje-nim jantvom za napravo in vz-drževanje električne razsvetlja-ve. Dne 21. aprila so svetile v Mozirju prve električne svetilke. Uporabljena je vodna sila reke Savinje.

Velikansko električno centralo grade pri Falu pri Mariboru. Čez Dravo so napravili jako velik jez in tako dobili vedno moč za štiri velike turbine po 6,500 konjskih sil, skupno 26,600 konjskih sil. To bo zadostovalo za celo Spod-njo Štajersko. Podjetje bo stalo okrog 40,000.000 kron.

Tržaški deželni sod je odredil zaplenitev imetka Jakoba Pri-steria, rojenega l. 1864. v Gradi-šču ob Soči, komisijonarja, v Tr-stu radi sumnje zločina proti vojni sili državi.

V Okolici Goriške je razsutega toliko streljiva, da se dnevno do-gajajo nesreče, o kojih se niti ne piše v časopisju — tako so v na-vadi taki slučaji.

Dr. Žolger, čeravno avstrijski uradnik, je izstopil iz kabineta Seidlerja, in nikakor ni hotel postati minister Seidlerjevega kabineta radi njegove proti-slo-vanske politike.

Poročano je bilo o slučaju Ač-ko v vasi Osle na Pohorju na Štajerskem. Sedaj se javlja naknadno, da se Ačko ni obesil, tem-več da se je sam stavil na razpo-lago sodnijskim oblastim. Ka-

hlerja je zato tako ranil, da o-brani svojo hčerko pred groč us-ljivostjo in napadanjem tega nemškega gada.

V Zagrebu se je zaletel 6-letni Gustav Firšt v Vlaški ulici pod tramvaj, ki ga je zdrobil pod kolesi.

Isti dan se je neki vojak vo-zil s tramvajem na deski zunaj. Pri številki 27 na Ilci je vojak u-daril z glavo ob kandelaber, ta-ko, da se je razbila svetilka. Vo-jak je padel z deske, a se je še vedno trdno držal in končno se mu je zopet posrečilo pospeti se na tramvaj. Glavi ni bilo nič! Ta morda, da izvira od onih baše-slovnih trdih glavPodkapelskih.

Dr. Živko Nježić, odvetnik v Sarajevu, je bil brisan iz li-stine odvetnikov, ker je potem, ko je bil ujet od Rusov, odšel v Ženevo v Švice ter pristopil t Jugoslovanskemu Odboru. Pod-pisal je tudi Krfsko Deklaracijo.

Hubert Valentinč v Trstu je bil odpuščen od vojaštva kot nesposoben. Radi dokazane nezvestobe svoje žene je isto pris-lil, da je skočila iz tretjega nad-stropa na dvorišče. Žena si je zlomila nogo, ostale poškodbe pa niso bile težke.

Poleg štrajka tiskarskih staveev vlada v Zagrebu tudi ve-liko pomanjkanje papirja, tako da izhajajo časopisi v manjši obliki. Sindikat zakladnikov je ho-tel naročiti iz Avstrije papir za kompenzacijo, a vsi ti poskusi so se izjalovili radi odpora vlade. Nji jako dobro služi, da časopisi čim manj pijejo! —

Pernia Lapor iz Jezera, učiteljica v Primorstvu, a prej v Milni (Dalmacija), je bila pred kratkim poslana v norišnico. S 4 kronami dnevno ni mogla se preživljati — kruha ali moke je dobivala malo ali nič, pomoči od nikoder — slednjič je začela ne-ko noč metati pohištvo skoz oči-no ter hotela zapaliti stanovanje, ali so ji to preprečili ter jo po-slali v norišnico. Koliko takih tragedij se bo še dogodilo v Dal-maciji, ki je zapuščena od Nem-cem in Madžarov, da umira od gladi! —

Kmetška hči Otilija Maher, doma iz Sel pri Žreleu na Kranj-skem, je bila povožena od vlaka na cesti iz Celovca v Žrelec. Ko-nji so se jej splašili ter zakrivilili nesrečo. Teško ranjeno so pre-peljali v bolnišnico.

Petero dece, troje od Karo-line Školaris, ki ima moža v A-meriki, a dva od Marije Prinčič v Vipolžah v goriskih Brdih na Primorskem, je našlo ročno gra-nato. Eden od otrok je potegnil za vrvice in granata se je razpo-čila ter razmesarila vse. Dva sta ostala na mestu mrtva, a tudi o-stali so tako teško ranjeni, da ne bodo ostali pri življenju. —

V Zapotoku nad Igom je je strašen požar uničil 18 hiš, skupaj z gospodarskimi poslop-ji. Zgorelo je vse gospodarsko poslopje, hrana in semena. Požar sta povzročila dva 4-letna otro-ka.

Na Kalu pri Št. Petru na Krasu je ustrelil gozdarski čuvaj Jernej Jankovič svojo ženo radi neprestanih družinskih prepri-ov.

V bližini postaje Št. Peter na Krasu je povozil jutranji br-zovlak 66-letno Ano Kovačič. O-stala je na mestu mrtva. — V Be-ljaku je povozil vlak kurjača ju-žne Železnice I. Jance. Ostavlja vdovo in 8 otrok.

V Škocjanskih šumah je u-stretil čuvaj Pavel Milharčič iz iz Unca pri Rakeku dva metra dolgega volka, ki je tehtal 27 kg. Sledil mu je tri dni po sledi, ker je bil obstreljen a je poginil šele po 14 strelh.

Električni tramvaj v Ljub-ljani je povozil pred kavarno "Evropa" šestdesetletca Engelberta Drachslerja. Čez nekaj ur potem je umrl na teških ranah.

Neki vojak je hotel v Pesni-ci pri Mariboru na Štajerskem skočiti na odhajajoči vlak, a mu je spodrsnilo in prišel je pod ko-lesa vlaka. Malo za tem je umrl v bolnišnici na poškodbah.

V črešnjem predoru bli-žu Pragerskega je bil usmrčen od vlaka Mihael Perko, vojak 22, havbičnega polka.

V Glini na Slovenskem se je utopila 21. letna šivilja K. Frie iz Celovca.

Na cesti v Pečih so našli 22-letnega Jakoba Borovinskih teško ranjenega in nezvestnega. Umrli je na prevozu v bolnišnico.

V Celovcu na Koroškem se je ustrelil knjigovodja plinarne

Jožef Čejčevnik, oženjen in oče dvoje otrok.

Tovarniški uradnik Zech iz Tržica je manjkal že mesec dni, ne da bi kdo vedel zanj. Našel ga je slednjič neki lovec na pla-nini Dobri. Najbrže, se misli, dr-je zmrazil.

Umrli je v Mariboru na Šta-jerskem ga. Ana Kac, rojena Bernardi, soproga poznatega zo-bnega zdravnika. — V Senjici pri Medvodah na Kranjskem je umrla Justina Trampuš. — V Ljubljani je padel neki fant pri ognjegasnih vajah s 24 metrov visoke lestve ter ostal na mestu mrtve. Pisal se je Zgonc. —

V Zgornjem Logu je našla smrt v Savi 68 let stara Marija Tauer. Storila je samomor. V Zagorju ob Savi je umrl trgovec in posestnik Josip Zimmerman. — Ivan Jeras, zasebnik iz Zgornje Šiške, je umrl v vojaški bolnici v Nagy Srowbattu. — Železničar Pavlin iz Oslavja je zbolel, a so ga kot Slovenskega prehitro poslali iz bolnice. Že drugi dan se je vr-nil in še isti dan umrl v bolnici.

V Celju je umrla ga. Ana Lovrene, rojena Kandušer, so-proga koncepienta odvetniškega dr. Fr. Lovrenca, v 39. letu sta-rosti. — V radgonski bolnici je umrl posestnik Josip Smodiš iz Ljutomer, vrli narodnjak, v sta-rosti 70 let. —

Marija Jakopič, 19 letna hči posestnika v Mišeku pri Kormi-nu je vzela v samomirnem na-menu strupa, nato pa se je s ta-ljansko karabino ustrelila v levo stran prsi, nakar je bila težko ra-njena prepeljana v bolnico. — Umrli je ga. Fany Štanger, sopro-ga župana in odvetnika Andrije Štangerja v Opatiji. — Dragotin Kozjak je umrl 19 let star v Žup-nji v Slavoniji. — V Ponikvi na Kranjskem je umrla ga. Marija Zidanšek, podomače Knezova, v 76. letu svoje starosti. — V Ljub-ljani je umrla Marija Žunič. — V Jesenicah na Kranjskem je u-mrl nadpaznik finančne straže I. Hodnig. — Metko Rutar, 6½ let-ni sin Ivane Rutar, orožniškega stražmojstra na Slapu pri Idriji, umrl je igrajoč se z ročno gra-nato. — Marija Boštjančič, po-sestnica in mesarica, je umrla v Ljubljani. — Anton Verovšek, bivši uradnik Češke industrijalne banke, je umrl v Ljubljani. — V Novem Mestu na Dolenjskem je umrl Ivan Lončar, višji finančni svetnik in viden Slovenec. — Stanko Chrobath, avijatik iz Kranja na Kranjskem je padel na italijanski fronti.

Politične vesti — V Pragi so se vršile zopet svečanosti, h ka-terim so pohiteli tudi Slovenci z ostalimi Jugoslavoani. Dr. Ivan Tavčar, Ljubljanski župan je re-kel v svojem govoru, da so pri-šli Jugoslavoani k svoji zlati maj-ki — Pragi, kakor tudi k Čehom kot svojim najintimnejšim prija-teljem in zaveznikom. Jugoslo-voani da so navdušeni nad kulturo češkega naroda. Mi Slovani se dobro zavedamo, koliko nam je koristila češka kultura, ki je i-mela na nas Jugoslovane prav poseben upliv, ki se je vršil na našo dušo. Mi se zavedamo, da ako padete Vi, pademo tudi mi, ako zmagate Vi, zmagamo tudi mi. A zmaga pa je sigurna!

Govoril je tudi župan glavne-ga hrvatske

Slovane v avstrijski monarhiji. Verige bodo postale še tesnejše in močnejše. (Hrvatska Država).

V noči od 16. na 19. maja je napadla drhal nemškutarjev v Mariboru hišo slovenskega državnega poslanca Veratovskega ter mu razbila s kamenjem vsa okna. Dva velika kamna sta padla v spalnico, kjer spijo otroci ter je pravo čudo, da se ni dogodila nesreča.

Alojz Grošelj v Znojilah na Kranjskem, dasiravno je oženjen, je imel s hčerjo svojega sosedja, Marijo Maselj, dvoje nezakon-skih otrok. Ko ga je tožila Marija radi vzdrževanja dece, jo je zarovalil strašno. Neki dan sta se obe hiši prepirali radi nek-ih desk, in pri tej priliki je Alojz adaril Marijo z nekim orodjem tako teško po glavi in potem še parkrat, ko se je že zgrudila na tla, da je Marija še isto noč umrla. Alojz Grošelj je bil obsojen na 13 mesecev težke ječe.

V Sveti Trojici v Slovenskih Goricah je umrl Lavoslav Perko, poznati kipar. Bil je odličen na-rodnjak in priznan umetnik.

Iz Pirana in Kopra v Istri je došlo 120 slovenskih otrok na prehrano na Hrvatsko.

Franc Štiglic, doma iz Luč pri Ljubnem je padel na bojišču smrtno ranjen, a v smrtnih mu-kah ni pozabil na svoj rod, tem-več je poprosil svojega prijate-lja, da vse njegove prihranke, nekako 50 kron, pošlje v fond za slovensko šolo v Maribor na Šta-jerskem. Čast in slava mu!

Trst ima sedaj z okoli-229,510 prebivalcev. Od teh je 56,908 Slovencev, 2396 Hrvatov in Srbov, 119,23 Italijanov, 11,850 Nemcev in 38,554 tujecev. Ne, to je nemško štetje. Po pravič-nem štetju je v Trstu 80,000 Slo-vencev, a Hrvatov in Srbov 12,000, in še to je prej vzeto pre-nizko, kakor previsoko. — Za teh 80,000 Slovencev plača država 15 učiteljev, a za 11,000 Nem-ov pa 70 učiteljev. — To je za naše Avstrijake, ako se najde še kate-ri, da verjame, da je za nas mo-goče življenje pod Avstrijo.

Slična je statistika tudi za Istro. Po službeni avstrijski šta-tistiki je v Istri 404,286 prebi-valcev, in to: 5540 Slovencev, 13,270 Nemcev, 167,966 Hrvatov in Srbov, 147,386 Italijanov, 3010 raznih narodnosti in 1238 tujih državljanov. A v resnici je šte-vilo Slovencev najmanj 56,000, a Hrvatov in Srbov 181,000, ker jih je mnogo popisanih kot Ita-lijani. Pa vendar imajo v dežel-nem zboru Italijani več poslan-cev, kakor Slovenci, Hrvati in Srbi, ki se v zboru ne smejo niti posluževati svojega materinega jezika. To naj bo Avstrijakom v razmišljanje.

Za "Hrvatsko Državo" je predal gospod Nikola Čuk, trgo-vec iz Zagreba, 100 kron. Hvala! — To je pač značajan dar za list, ki je na Hrvatskem na čelu jugoslovanskega gibanja.

Darovi za "Hrvatsko Drže-vo" in druge odločne jugoslovanske liste prihajajo vsak dan ne samo od bogatih, temveč tudi od revnejših ljudi, delavcev, kakor-tudi od vojakov vseh šarž. To je znamenje, da narod odobrava od-ločno stališče teh jugoslovanskih listov, ki ne odnehajo niti za en peden od svojega odločnega sta-lišča in zahtev po samostojni Ju-goslaviji.

Javljajo iz Drniša: Na en dan so tukaj poskušale štiri de-kleta samonaradi nesrečne lju-bezni. Vse so hčere uglednih rod-bin. Ena se je poskušala obesiti, druga se je hotela zastropiti, tre-tja ustreliti, četrta pa se je vrgla v reko. O prvem času so rešili ono iz reke in ono, ki se je hote-la obesiti, druge dve (poskus za-stropitja in revolverja pa sta še v življenjski nevarnosti).

Jugoslovanski Klub na Du-naju je napravil prtest proti os-tatku nemške navtične šole v Tr-stu.

V Gorici kupujejo Nemci hiše in posestva ter plačujejo prav bajeslovne cene zanje. Go-tovo je, da so na poslu nemški milijoni, da si pribore pod na A-drijo, ki naj bo v nemških ro-kah. Slovenski kmetje, koji so o tem poučeni od slovenskega čas-nikarstva, se uspešno branijo pred to invazijo.

Tržaški deželni sod je od-redil zaplembo imetka Alfonza Ongaro iz Labinja, trgovca, in-fanterista 97, pešpolka, ker je o-

smiljen uboštva k neprijatelju.

V Gorici puškajo sedaj mi-nicijo, da eksplozira. Tako je neki Anton Žigon, posestnik in gostilničar od Lukežičev, občina Renče (pri Gorici), napotil se proti Kostanjevici na Krasu ter našel smrt od nekega takega ku-pa zažganih granat, kaj sifale niti niso bile postavljene, da bi mimo idoče opozarjale!

V Dravi se je utopila pri Št. Janžu služkinja Pavla Koravec iz Maribora. V smrt je šla od strahu pred posledicami vroče ljubezni.

Slamo iz Ogrske nudijo na Slovenskem po 45 kron meter. Slovenski kmetje pa so morali svojo prodajati vojaštvu po 11 kron metrski stot.

Nedaleč od Cavtata v Dal-maciji so ribiči izlekli iz morja mrtvo truplo italijanskega mor-narja, ki pa je bilo že razpadlo. Po legitimaciji se gre za nekega Luigi Toscani, rojen v Dregisa, okrožje Lodi, Italija.

V Begunjah je umrla gospo-dična Fani Debeve, poštarica v Kostanjevici. — Vaelav Proha-ska, je umrl in je pokopan na šmartskem pokopališču pri Li-tiji.

V Gorici je umrl Karel Vi-drig v starosti 76 let. — V Aj-dovščini je umrl Anton Pečenko, posestnik in solastnik kavarne "Central" v Gorici. — V Celov-cu je umrl vojak Ivan Fon, ro-dom iz Trnovega pri Kobariču na Primorskem, v starosti 27 let.

V Trstu je umrla gospa Ema Štiblj, — V Ljubljani je umrl Ivan Dobrin, doma iz Tržiča na Gorenjskem, zaslužen Sokol. — V Stožicah pri Ljubljani je u-mrla ga. Marija Pečnik. — Po-sestnik Ivan Kuder v Kotredežu je padel s strehe svoje hiše tako nesrečno, da je dva dni kasne-jše umrl. — V Lokaveu pri Aj-dovščini je umrl Fran Rebek, po-sestnik in trgovec. — V Zagrebu se je ustrelila Vilma Pogačar, ro-dom iz Celovea. — V Sežani na Primorskem je umrla gospa Ne-žika Ampf, hišna posestnica in krčmarica. — V Ljubljani je u-mrla Ana Sirk, učiteljica. — I-stotam je umrla Franciška O-man, trgovkinja, nadalje Tomaž Wamberger, nadsprevoznik v po-konju, star 74 let, in Franc Lon-čar, hiralet, v 54. letu starosti. — V deželni bolnici v Ljubljani je umrl Martin Dokler, medicie-vec, star 24 let.

Politične stvari. — Misel na-rodnega združenja se vse bolj in bolj širi in prodira v široke mase troimenega naroda, prodira s toliko silo, da je danes vsakdo pre-pričan, da nam samo z zmago te ideje morejo zasijati boljši časi, srečnejša bodočnost. Zmago te misli nam je dokazal nam je dan velikega slovenskega tabora na Bizeljskem. Tam so se sestali bratje Slovenci, Hrvati in Srbi, vsi požeti z jedno mislijo, vsi prevzeti z enim idealom, a ta je, svoboda in združenje. To se je zgodilo prvokrat tekem sedanje krvave vojne, da so pohiteli brat-je z one strani Sotle k svojim bratom Slovincem, da jih poz-dravijo, da jim ponudijo desnico in da se zarotijo za skupno delo in borbo poti skupnemu sovraž-niku.

Kakor hitro se je izvedelo, da Slovenska Kmečka Zveza, politi-čno društvo v Mariboru, prireja javno zborovanje na Bizeljskem, takoj so se pričeli pripravljati Hrvatje, da v čim večjem številu pohite na ta zbor, da s svojo pri-stojnostjo zasvedočijo, svoje e-dinstvo in da z brati Slovenci iz-zmenjajo svoje misli ter se dogo-vore za nadalnje delo za ureni-čenje skupnih zahtev. Iz Zage-ba je prihitela akademska omla-dina z mnogimi odličnimi mešča-ni in ženama. Slovenski kraji Dobava, Kapela in Sušice so pri-čakovali sprevoz voz z burnimi ovacijami. Toda šele popoldne se je začelo zbirati nešteto kmetsko prebivalstvo iz zagorskih Hrvat-skih in zagorskih hrvatskih brd, iz Klanjca in Kraljevega, pod vo-dstvom duhovnov, župnikov, z la-stnimi zastavami, in sicer tam, kjer se je imel vršiti zbor. Takoj za tem so prišli vrli Srdočani, pod vodstvom župnika Stepanu-sa ter upravitelja Šriberja, da pozdravijo Slovence, kojih se je nabralo že blizu šest tisoč.

Oblasti so zabranile, da bi Hr-vatje govorili na sestanku, zato so z zastavami šli do slavoloka, na katerem je bilo čitati napise: "Dom skupni nam zgradite!" da tam počakajo Dr. Korošec.

Dr. Korošec, ob-šut s svetjem, z ostalimi brati iz Brežic, Sv. Petra, itd., ter izsto-pil iz voza, stopil je pred njega poslanec Petrič in v imenu vseh Hrvatov je pozdravil Koro-šec z besedami: Prijatelj in dru-gelj! Bzo nas Hrvatov, prihiteli smo semkaj, da pozdravimo Te-be in ves slovenski narod na tej posvečeni zemlji. Prišli smo senu-kaj, da čujemo Tvojo moško be-sedo, da nas uvrstiš in opogu-miš za daljno borbo za naše na-rodne ideale. Bratski nam sloven-ski narod ravno sedaj prenaša te-žke čase. Kadar se dviga tujec ter upira vse svoje sile, kako nas mora združene razdvojiti! Ne boj se! Slovenski narod ni sam. Z njim so složni Hrvati in složni Srbi, ki bodo vedno neustrašeno stali pri svojih bratih Slovincih. Nerasušljiva je naša vera, ker usoda enega, je usoda vseh nas. Vaša trpljenja in tuge so naša trpljenja in tuge. Ramo ob ramo složno se hočemo boriti še nade-lje, a v Tebe, naš vodja, gledamo s popolnim zaupanjem, prepriča-ni, da nam boš iz te težke borbe izšel kot slaven zmagalec. Mi te tukaj v Tvoji domovini pozdrav-ljamo in prisegamo bratskemu slovenskemu narodu zvestobo do poslednjega diha.

V imenu prisotnih bratov Sr-bov je stopil sedaj pred D. Koro-šec akademik, Milan Popović in v plamenejših besedah pozdravil Dr. Korošec, kot moža, v kate-rega upira danes vsa Jugoslavi-ja svoje oči in to sedaj tem bolj, ker se dvigajo neke mračne sen-ee, ki napovedujejo vojno slož-nim bratom. Današnji dan je teri slavnější, ker se je troimeni na-rod bratski sestel v času, ko nam silodreči krojijo usodo ter nas hočejo razdeliti. Hrvati in Srbi nikdar ne bodo zapustili bratov Slovencev, temveč bodo še sil-nejše vodili svojo borbo. Srbi bo-do tem rajše ustrajali v tej bor-bi, (cenzuriranih nekaj vrstic). Srb danes ponosno in odkrito stopa kraj svojih bratov Sloven-ecv in Hrvatov, ker je prepričan, da borba vodi do skupne zmage. Dr. Korošec, kot najsijajnejšega boreca za vse naše ideje, pozdrav-lja v imenu trpečih bratov ter iz-reka svoje veselje, ker vidi v nje-mu nezlomljivo idejo in silo, da bo ustrajal do konca na tem po-tu.

Dr. Korošec se je zahvalil gen-ljivo, a nato je krenil na mesto, kjer se je vršila skupščina, ki jo je otvoril bizeljski župnik Ra-telj ter predlagal za predsednika domačega župana Josipa Jan-čiča. Predsednik je pozdravil vse navzoče, posebej Dr. Korošec in Petriča ter druge odlične zastop-nike troimenega jugoslovanskega naroda, kakor je pričel govo-riti Dr. Korošec. Zavladala je med tisočero množico grobna ti-šina.

Dr. Korošec najprej omenja dejstvo, da je vlada zabranila Hrvatim in Srbom govoriti na tem shodu. Omenja tudi neštete druge pregone, ki se jih poslu-žuje vlada proti Slovincem, Hr-vatom in Srbom. Oni, ki ne čuti-jo z nami, so se takoj našli v vla-dni svantgardi, da z Nemci tol-čejo po naših odelih. Onih ku-kavice se nismo in se ne bomo pla-šili. Kakor Horvati, Sachsi in Pi-lari niso v stanu, da nas uničijo in odvrnejo od našega pota. Na-to se dotika razbijanja raznih shodov po podkupljenih nemšku-tarjih, a ko niti to ni zaleglo čis-to nič, je v zveza vlada vse prega-janje v svoje roke. A zakaj so ti progoni? Ker je staro pravilo, da okradeni poganja tata (nekaj celih stopev zaplenjenih). A se-daj obratno pri nas tatovi pre-ganjajo okradeno. Nato osveto-ljuje ulogo Czernina (cenzurira-nih nekaj vrstic). Toda vse to nas ni razžalostilo in vlada ne bo doživela, da bomo mi kazali skr-beča lica. Ravno obratno. Naše navdušenje je še večje, ker se-daj vidimo, da se nas boje, a to je znak, da smo na pravem poti in da smo silni. Pa konca vsega, kaj se nam more dogoditi? — (Konec govora, cel stopev, je za-plenjen od cenzure, a tudi goraj navedeno je bilo v mnogih Hrvat-skih listih zaplenjeno. Zato si je težko napraviti celo sliko Koro-ševega govora.)

Po končanem govoru mu je podala deputacija deklet iz Št. Petra prekrasen lorvorjev venec, s slovenskim, hrvatskim in srbskim trakom, dočim so bizeljske žene in odposlanstvo iz Brežic, podale Dr. Korošcu vsoto nekaj

stod kron, na gradnjo slovenske šole v Mariboru. Dalje so govor-i-li še poslanci Dr. Jančič in Dr. Benković, a končno so dovolili govoriti tudi g. Šegviču, Hrvat-u iz Dalmacije. Tudi njegov govor je cenzuriran. Po kratkem govo-ru Slovenskega kmeta Jarneviča, je bila enoglasno sprejeta sledo-ča resolucija:

1) Narodni jugoslovanski zbor, ki se je vršil na Bizeljskem dne 13. maja 1918, zaključuje: Neomejeno zaupanje Jugoslo-vanskemu Klubu na Dunaju v dunajskem parlamentu, a pose-bno njegovemu predsedniku Dr. Korošcu ter ga prosi, da še na-dalje vstraja v borbi za osvobo-jenje naroda Hrvatov, Slovencev in Srbov in krepki slogi z brat-skim češkim narodom.

2) Protestira proti poisku-su (ena vrsta cenzuriranja), da se razdruži Slovence in Hrvate in Srbe, ter končno protestira proti izdajniškem Štadler-Pilarevem izstopu, s katerim se pomaga na-šim narodnim sovražnikom, od-rekajoč se bratov Slovencev.

S prepevanjem "Lepa Naša Domovina" je bil zaključen ta veličastni zbor, ki je nanovo ob-novil staro bratstvo orožje, za-početo od pamtičeka, a utrjeno s krvjo pod Matijem Gubeem. (Po "Novinah", Zagreb).

Marsikdo ti bo dal v pričkanju prav le vsled tega, ker se je iste-ga že naveličal.

Slovenski prevod članka iz Banker, Merchant & Manufactu-er" mesečnika za junij 1918:

ZADNJA BESEDA O FONO-GRAPH.

"Grand Hrenola", izdelana od Frank Hren & Co., Chicago, Ill. je najnovejša iznajdba v fono-grafski industriji, ki ima čudovi-to privlačne lastnosti.

Za umetno proizvajano godbo smo se pred časom morali zana-šati na takozvano švicarsko sa-moigralnico. Kasneje je Tomaž Edison, električni vizard iznašel fonograf in čeravno ne bo te sla-ve nikoli noben prekosil, se mora vendar reči, da vidimo v "Grand Hrenoli" veliko izboljšanje fono-grafa, ki sedaj čaka samo še jav-nega priznanja.

"Hrenola" je ime in varstvena znamka fonografa, katerega je iz-našel in izdelal Frank Hren iz Chicago, ki je dolga leta potrpe-ljivo študiral vsak princip, ki je potreben v sestavi na svetu naj-boljšega fonografa, ki naj ima popolnoma naraven človeški glas, kar se do sedaj ni moglo posre-čiti drugim iznajditeljem. Tu je treba povedati da se Hrenola raz-ljuje od drugih navadnih fono-grafov samo kar se tiče mehanič-nega sestava in da se na Hrenoli rabi navadne rekorde ali plošče.

Hrenole izdeluje tvrdka Frank Hren & Co., 352 N. State Street, Chicago, Ill., v različnih modelih in formah podobnih modelom raznih drugih fonografov. Ti fo-nografi stanejo skoro ravno toli-ko kakor drugi podobni izdelki, vendar poleg navadnih fonogra-fov izdeluje ta tvrdka tudi tako-zvane "Grand Hrenole". Ta in-štrument vsebuje popolnoma no-vo iznajdbo v tem področju, in vsi, ki si hočejo nabaviti fono-graf, si bi morali ogledati ta pro-izvod.

Grand Hrenola je zgrajena v podobni stenskega kabineta ni me-ri 4 čevlje v višini, 5 čevljev v dolgosti in 22 palcev v širokosti; ima miznike, predale in police, katere lahko rabi gospodinja za shrambo mnogih hišnih predme-tov, kakor knjige, itd. Te vrste fonografov izdeluje ta tvrdka sa-mo po naročilu v velikosti, bar-vi in modelu, kakoršnega si kdo želi, tako da "Grand Hrenola" harmonizira z drugim pohištvom. Mizarsko, kakor tudi mehanično delo je najboljšje.

Kedar kupite Grand Hrenola, ne dobite samo krasen in pripra-ven kos pohištva, temveč imate tudi fonograf, ki prekaša vse dru-gje v glasu in muzikalični kakovo-sti. Ta instrument stane od \$200 do \$300; cena je odvisna od ve-likosti kabineta, kakor tudi ka-kovosti lesa in materiala. Iz go-renjega je razvidno, da je ta fo-nograf, ki spada med najboljšje vrste jako poceni, tako da pride kabinet skoro popolnoma zastopi. Po pravici rečeno, Frank Hren & Co. zgleda da je jako liberalna tvrdka, ki izdeluje po naročilu to kombinacijo čudovitega fonogra-fa in krasnega in porabnega ko-sa pohištva po tako nizki ceni.

DOBER TEK
Je glavna zahteva od katere je popo-lno zdravje odvisno. Da boste na ob-drži dober tek, da boste utrili ves prebavni sistem in letega dovedli k rednemu delovanju, morate vsak dan vzeti popitek splošno znaneže želo-dneže zdravila z imenom

SEVEROV ŽELOČNI GRENČEC
(Severa's Stomach Bitters)

Ta grenček je znan po vsej Ameriki kot najboljšje želodčno zdravilo in po-peševalec teka (okusa). Ista pripoma-ga k odpravi vseh slabih snovi iz prebavnega sistema, vsled česar ustav-lja zapoko (zabasanost) in nepreba-vo. Ako vas napade vročina, ali mralica, vzemite nekaj tega grenčeca, ki vam bo olajšal bolečine in pomiril krč.

Cena 75c in \$1.50. V lekarnah.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Ia.

Korajža in odločnost.
Ako hočete biti močni na du-ši in telesu, ne smete zanemarja-ti svojega želodca. Zabasano telo pomenja namreč izgubo energije, černost, otožnost in pobitost; vse to izvira iz strupenih snovi, ki se nabirajo v črevesju. Prva stvar je, da izčistite želodec; za to j-s pa Trinerjevo ameriško grenko zdravilno vino najboljšje sred-stvo. Ako živite to vino, vas ne vohol, nervoznost, i. t. d. Dobiva-se v lekarnah po \$1.10 steklenica. — Če imate Trinerjev Liniment pri rokah, vas ne bo mučil v po-

Denar si prihranite če kupite še danes **F HRENOLA F** in plošče **FONOGRAF**

Naravnost od naše tovarne, kjer izdelujemo rojakom dobro poznane Hrenola Fonografe.

Frank Hren & Co. 348-358 N. State Street. CHICAGO, ILLINOIS

Pišite po cenik za fonografe in plošče. Sprejmemo Liberty Bonde.

Ne strašite se!
Vaš denar je varen!

Ce tudi je razglašena vojna, se vlada ne bode polastila Vašega denarja, naloženega na banki. Tako izjavlja predsednikova vojna proklamacija. Kar je Vaše, je torej Vaše in ostane Vaše; nihče nima pravice do Vaše lastnine, dokler se Vi zadržite mirno in ne rujete zoper našo državo.

3% obresti na hranilnih ulogah 3%

Obresti ako nedvignjene, se pripisejo h glavnici in se tako zopet obrestujejo.

Pri nas bodele vedno do-bro in uljudno postreženi po svojem rojaku.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav in članica Federalnega rezervnega sistema.

Denarja v stari kraj nam sedaj ne svetujemo pošiljati, tudi ne po brezličnem brzojavu, ker so razmere preveč nestanovitne. Od-dajamo v najem varnostne skrinjice po \$3.00 na leto za shranjenje vrednostnih papirjev in listin, kjer je potem isto varno pred ognjem in tatovi.

Poslojpe, kjer so naši uradi, je naša lastnina.

Naše banka je depozitni urad za vzemno poštno hranilnico, za mesto Joliet, za okraj Will, za državo Illinois in za vlado Združenih držav.

Odprto vsaki dan, razun nedelj in praznikov, od 9. dop. do 3. pop.

The Joliet National Bank
JOLIET, ILLINOIS
Kapital \$150,000. Rezervni sklad \$360,000.

JOSIP PERKO
SLOVENSKA GOSTILNA

2236 S. Wood Street Chicago, Illinois

Telefon: Canal 292.

Se priporoča rojakom Slovincem za obilen post. "Dobra postrežba in dobra pijača", to je moje geslo.

Telefon: Canal 80

Martin Nemanich
SLOVENSKA GOSTILNA IN RESTAVRACIJA

1900 W. 22nd St., vogal So. Lincoln St., Chicago, Ill.

Rojaki Slovenci vedno dobro došli!

letnem času: revmatizem, nevral-gija in hrbtobol. Izborno zdravilo tudi za izpahke, otekline, okore-le mišice i. t. d. Cena 25 in 65 c, v lekarnah; po pošti 45c in 75c. — Joseph Triner Company, Mfg. Chemists, 1333-1343 So. Ashland Ave. Chicago, Ill. (Advertis.)

DRUŠTVO "MARIJE SEDEM ŽA-LOSTI" ŠT. 50. K. S. K. J., N. S. PITTSBURGH, PA.

ima svojo redno mesečno sejo vsako drugo nedeljo v mesecu v Kranjsko Slovenskem Domu, 57 in Butler St., Pittsburgh, Pa.

Uradniki za leto 1918:
Predsednik: John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.
I. tajnik: Frank Trempus, 4628 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
Zastopnik: Jurij Gerguraš, 4938 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
Društ. zdravnik: Dr. C. J. Stybr, 865 Lockhart St., N. S. Pittsburgh.
Člani se sprejemajo v društvo od 16. do 50. leta; posmrtnina je \$1000, \$500 ali \$250. Naše društvo plačuje vsak dan en dolar, ali \$7.00 bolniške podpore na teden.

Slovenci in Hrvati, koji še niste pri nobenem društvu, spadajoče k K. S. K. J. se uljudno vabijo pod zastavo zgoraj omenjenega društva.

Za vsa pojasnila se obrnite na zgo-raj imenovane uradnike društva. V slučaju bolezni se mora vsak član tega društva oglasiti pri II. tajniku Frank Golobič, 5212 Natrona alley, Pittsburgh, Pa., isti dan ko zbolji in ravno tako zopet ko ozdravi.

Junaštvo in zvestoba.

Zgodovinski roman iz časov francoske revolucije.

(Spomini častnika švicarske garde Ludvika XVI.)

Nemško spisal Jos. Spillmann S. J. Poalovenil ***

(Nadaljevanje)

Rouille me je najprej predstavil Desonnazu, predsedniku Allobroškega kluba. Ta mož se je neizmerno samoljubno smehljaj tako da so mu usta rezala skoro od naga uha do drugega. "Moj mladi prijatelj, gospod Muos iz Zuga," je dejal Rouille, "se je odpovedal trinogovim brambovcem, ker mu je tako velevalo njegovo rodoljubno sree. Sovražnik je plemstva in pripravljen, delati na to, da vsi Švicarji odrešejo sušenske vezi."

"Bodite mi pristržno pozdravljeni, dragi rojak," je začel Desonnaz svoj govor z debelim glasom, položivši dolge košene prste svoje roke kakor gledalciški igralec na tisti kraj svojega telovnika, pod katerim je slutil sree. Spoznal sem v Parizu mnogo kvascev, a nobenega, ki bi bil tako prazen in zoprn kakor ta Desonnaz. Nobena priloznost mu ni ušla, ne da bi bil obsul svojih nesrečnih poslušalcev s ploho donečih besed; in videti je bilo, da mu je prava slast, poslušati lastni glas. "Zoperno mi je, sprejeti vas s kakšno frazo, sin gorā naše skupne domovine! Svoboda govori preprost jezik; tiraniji je lastno, skrivati svoje laži v blesteče besede. V vaših žilah polje kri Viljema Tella; ni vam moči drugače, nego ljubiti svobodo in črtiti tiranstvo — to je nagon vašega švicarskega srca!" Tako je šlo nekaj časa naprej, dokler ni Rouille odmorā, ko se je govornik usekaval, porabil za to, da me je predstavil še ostalim.

Desonnaz me je objel ter me kot brata poljubil, kar mi je bilo všeč; a pripustil sem tudi to nezgodo. Mej navzočimi je bil tudi neki nemški baron, gospod von Kloots, ki se je imenoval Anarsisa, češ, da potuje, kakor njegov Grški žensev. Iščejo resnice. Blaznejšega sajača svoj živ dan nisem videl. Voltaire in podobni satelji so ga bili spravili ob krščansko vero, zdaj je pričakoval blaginje narodov od propasti vsakega obstoječega reka in od najbolj razbrzdane svobode. Tudi njega sem moral objeti. Drugi so mi le roko stresli, in nato se je obravnavala nadaljevala.

Rouille me je obdržal pri sebi ter mi odstopil sobo, v katero me je bil najprej peljal. Ker imamo dobro čitljivo in precej lepo pisavo, me je rabil za svojega pisarja, in moral sem prepisovati množico pisem, oklicev, letakov i. pod., ki so se čez Ženovo pošiljali v Francosko Švico. Za Nemško Švico, zlasti za Beselsko deželo, Argau in vodstva v Sankt-Gallskem kantonu sem izdelaval nemške prevode. Vmes sem naslikal bolj "človeškega" Viljema Tella za vrata klubovega zbirališča in raznovrstne napise in znake na lepenco za gole stene istega prostora. Tako sem služil svoj kruh ter obenem mislil, da pomagam pri hvalevrednem početju za blagor domovine.

A kmalu so se mi odprle oči. Nekega dne mi reče Rouille, ali ne bi ga hotel spremiti v klub jakobincev, češ, da mi lahko preskrbi vstopnico. Rad sem sprejel njegovo ponudbo, in zvečer sva šla v samostan sv. Jakoba, ki je bil nekdanj last dominikancev, a je zdaj služil za zbirališče "društva prijateljev ustave", ki so se po svojem zbirališču kratko imenovali "Jakobinci". Barnave in oboja brata Lamothe so bili tačas voditelji kluba, Robespierre njegova duša. Razen vojvode Orleanskega sta hodila v klub tudi njegova sinova, vojvoda Chartres-ski (b. Šartski) in vojvoda Montpensierski (b. Monpansieski). Društvo tačas sicer ni še imelo iste veljave kakor malo časa pozneje, ko je bilo razširjeno po vsej Francoski ter je strahovalo Zakonodajni zbor. Toda predlogi, ki so se v klubu sprejeli, so bili že večinoma odločilni za Narodno zbornico.

Ko smo našli prostor na gorenjem odru, še ni bila začela razprava. Tedaj sem si ogledal visoko obokano dvorano — klub takrat še ni zboroval v cerkvi, ampak v nekdanji samostanski knjižnici. Naproti govorniškiemu odru so bili postavljeni sedeži za odbor in predsednika; za njimi pa se je dvigal nekakšen oltar s tablami

"človekovih pravic" in z doprnim kipom Runseau-jevimi in Helvetius-ovim. Čez to pa so se vile zastave svobode, in po predpisanih naslovih naokolu so bili napisi z velikimi črkami: "Svobodno živeti — ali umreti!"

Zdaj je Barnave otvoril razpravo. Predlagali so, naj se odpravijo vsi samostani. Redovniške obljube naj se razvežejo in prepovejo; vsi redovniki naj se vrnejo svojim družinam. Sredi splošne družbe Francoske države ne sme biti nobene posebne družbe. Premoženje, ki so ga imeli mnogi redovi, jim je bila že preje vzela postava, ki je vse cerkveno imetje pograbilā za državne namene. In zdaj naj se jim vzame še pravica, skupaj ostati ter vzajemno dobro delati!

Svojim ušesom nisem verjel, ko sem čul te zahteve v imenu svobode. Res, da so bili Jožef II. in nekatere protestantske vlade storili podobno silo svobodi, a tisto sem vedno smatral za barbarško dejanje samoderžev. Zdaj pa to zahtevajo ti "junaki svobode", ki je jim vsaka druga beseda "svoboda", in ki so na naslone pred svojimi prsi napisali besede: "Svobodno živeti ali umreti!"

In nobeden sledečih govornikov si ni upal izreči besedice v prilog svobode vsaj tistih 4000 nun, ki so tačas na Francoskem po lastni izbiro srečno skupaj živele. Ko bi bili že rekli, da tisti, ki hoče, ki morebiti obžaluje svojo izbiro, lahko odstopi ter dobi od države prežitek do smrti — no, to bi že bil razumel! Toda ne, marveč vsi naj se prisilijo, iti iz samostanov in odložiti redovniško obleko, tudi tisti, ki se čutijo popolnem srečne za tihimi zidovi ter se v sveta nikoli več ne bodo udomačili — in vse to v imenu svobode!

Nisem več mogel prestati. Vprašal sem Rouilleja, ki je mojo razburjenost opazil, če smem govoriti. Po njegovem mnenju je to dovoljeno le udom jakobinskega kluba, in prosil me, naj ne storim kaj neprevidega. A kri mi je bila že zavrela, in čim je bil govornik s svojimi frazami pri kraju, sem drzno zaklical predsedniku, da prosim besede.

Vsi so se ozrli name, zdasti gospe, ki so imele svoj oder niže od našega. Tam ni bilo videti le žensk iz nižjega ljudstva, ampak tudi gospe iz najvišjih krogov, ker je bila med njimi moda, delati nekoliko revolucije. Pravkar mi je bil Rouille pokazal vojvodinji Chevreuse-ško (b. Ševreško) in Longueville-sko (Longvijsko). Barnave mi je zaklical, naj se izkažem, da sem od Jakobinskega kluba.

Jaz sem odgovoril: "Nimam časti, biti Jakobinec; niti Francoz nisem, ampak sin svobodnega naroda in prijatelj svobode. V imenu svobode želim spregovoriti bratom in sestram."

Mnogi so mi ploskali, zlasti gospe, ter klicali: "Hočemo ga slišati! Govori naj!"

Predsednik je tedaj bil mnenja, da sme narediti izjemo od pravila, in ko se je še posvetoval z odborniki, mi je dal besedo: "v zaupanju, da te prednosti ne bom zlorabil."

Minuto kasneje sem stal na govorniškem odru. Kaj sem pravil, seveda ne vem več. Le to se spominjam, da sem govoril ognjevit, ter da mi besede niso tekle samo z usten, ampak naravnost iz sree. Začel sem z geslom, ki ga je klub z blestečimi črkami postavil pred vseh oči: "Svobodno živeti — ali umreti!" Povedal sem, da je bilo to tudi geslo mož, ki so utemeljili svobodno Švico. Tedaj sem slikal, kako so ubogi pastirji pri Morgartenu in Sembpachu in v tako mnogih drugih bitkah rajši v smrt šli, ko da bi si pustili ugrabiti dragoceno svobodo. Pri povedoval sem junaka smrt Winkelriedovo in navdušeno zaklical: "Svoboda ali smrt!"

Do sem je šlo prekrasno; moje besede so užigale; gromovito ploskanje mi je bilo plačilo, in vsi navzoči so planili s sedežev ter vpili: svoboda ali smrt! Gospe so mahale z rokami in bilo je v dvorani tako veselje, da nekaj minut nisem mogel dalje govoriti.

Ko sem pa po tem uvodu prišel k svojemu predmetu ter izrekel trditev, da je predlagani nastop zator samostanskega življenja udušec s pestjo v obraz svobodi, tedaj se je stvar naglo zasukala. Skraja so osupnili, potem postali nemirni, nekateri so jeli žvižgati ter klicati: dol z njim! In predno sem le mogel utemeljiti svoj stavek in dopovedati, kako silo dela vesti taka naredba, je bil že krog mene tak peklenski vrišč, da svoje besede nisem slišal.

Predsednikov zvonec je naposled napravil kratek odmer v besnem trušču. Hotel sem dalje govoriti. A Barnave mi je zagrmel naproti: "Mladi mož, ali še ne razumete, da ste kruto zlorabili odliko, ki vam jo je odbor dovolil. Ali ne videte, da svoboda nikoli ne more dovoliti, da je kdo nesvoboden? A nesvobodni, saj ni so vsi, ki se z obljubami zavežejo k pokorščini!"

Hotel sem se postaviti zoper to sleparsko dokazovanje. "Kaj prostozidarji ne napravljajo svojih obljub? Ali ne tvorijo posebnih družb v splošni državni družbi?" — Naprej nisem mogel. Grdi Marat, čez čelo z umazanim robcem obvezan, je planil z divje žarečimi očmi iz vrste poslušalcev proti meni ter vpil z vresečim glasom: "Ogleduh! Iljapee trinog! Doli z govorniškega odra, ki nam ga mažeš!" S tem je zasadel nohte svojih prstov v moja ramena ter me skušal s silo potegniti z odra.

Kaj še! Kakor strupenega gada sem ga otresel, da je zgubil ravnotežje in vznak bil bil telebnil po stopnišču doli, ko bi ga ne bili ujeli v roke tisti, ki so rinili za njim. A tudi jaz se nisem mogel več držati. Potegnili so me z odra; suknja, telovnik, srajca, vse je šlo na kose; kakor dež so padali name udarci in sunki; močno mi je tekla kri iz ust in nosa, ko sem se znašel na cesti. Moral sem Boga zahvaliti, da sem odnesel življenje. Že so se čuli kriki: "Na laterno z njim!" In že marsikateri je obvisel na najbližjem svetiljniknem drogju, ko je manj od mene zagrešil. Pohral sem torej svoje razbite ude in kar mogoče naglo pobegnil.

(Dalje prihodnjič.)

Kupujte Vojno varčevalne znamke!

JAKOB STAUDOHAR

9520 Avenue L,

South Chicago, Ill.

Telefon: So. Chicago 1236. se priporoča Slovencev in Hrvatov.

Prodajam in razvažam premog in drva, selim pohištvo in opravljam ekspressne posle.

Svoji k svojim!

Ravno sedaj se vam nudi prilika, priti do farme po neizmerno nizki ceni. V Minnesoti so

Vladna in Državna Zemljišča

ki čakajo pridnih rok.

Pišite na:

A. H. S. West

Room 1112

112 W. Adams Str.

CHICAGO, ILL.

Črna prst. Cena \$7.50 akcr.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Potne noge

niso samo neprijetno razočaranje, ampak so tudi zelo škodljive zdravju. Potenje dela namreč noge boleče, da človek težko hodi; poleg tega pa dela potenje nog tudi hud in zopern smrad. Čemu bi si torej ne pomagali v tej zadevi, ko imate zato lepo priliko in hitro od pomoči? Kupite si

Severa's Foot Powder

(Severov Prašek za noge). Umijte si noge vsako noč z gorko vodo, jutraj si pa nadrgnite s tem praškom po nogah, podplatih, petah in med prsti. Denite nekaj tega praška tudi v čevlji in v nogavice. Ta prašek je najboljšje sredstvo za noge, če se vam potijo, če vas boli, srbi, če so otekline in utrujene. Ta prašek dela, da so noge, čevlji in nogavice suhe. Prodaja se v vseh lekarnah. Cena 25 centov.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Kupujte Vojno varčevalne znamke!

TELEFON CANAL 6027

Frank Grill's Dairy

Prva slovensko-hrvaška

MLEKARNA

1818 W. 22nd Street

Chicago, Illinois.

Se priporoča slovenskim in hrvaškim gospodinjam slovenske čikaške naselbine.

Mleko razvažam strankam po hišah točno vsak dan. Z veseloštopovajem Frank Grill, slovensko-hrvaški mlekar

Pozor gg. tajniki krajevnih društev!

Kadar potrebujete nova društvena pravila, lično izdelana pisma, kuverte, vabila in vstopnice za veselice, ali kake druge tiskovine, obrnite se na največjo slovensko unijsko tiskarno v Ameriki, na

NARODNO TISKARNO, 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Ta vam bode izgotovila vse tiskovine v popolno zadovoljnost glede cene, točnosti in okusnega dela. Osobito vam priporočamo zelo pripravne Vplaatne knjižice za člane in članice, izdelane v malem žepnem formatu in trdo vezane. Dalje imamo v zalogi zelo prikladne Nakaznice za blagajnike za izplačevanje bolniške podpore in drugih izdatkov, ter pobotnice. Tiskane imamo tudi Bolniške liste, večje in manjše in posebne pole za vodstvo članov, da se ima na podlagi teh pol lahko vedno natančen pregled števila članov po skladih, ali razredih.

Na zahtevo pošljemo vsakemu društvu vzorec gorinavedenih tiskovin na ogled brezplačno!

OPOMBA: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote".

Zaupno zdravilo prinaša iznenadenja.

Skoro že 30 let se Trinerjeva zdravila uspešno rabijo z največjim zaupanjem. A to tudi radi pravega vzroka. Ker zaupnost izdelovalca zasluži popolno zaupanje in čislanje od strani številnih odjemalcev. Malo povišanje cen je sedanja potreba, da se ohrani zanesljiva vsebina izdelkov. Branili smo se dolgo zoper draginjo na vseh številnih potrebnih naših, a novi vojni davek nam je spodbil še zadnji stebel in morali smo cene nekoliko povišati. Vsak prijatelj Trinerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanjosti, ko moramo veliko več plačevati za potreščine, in tudi lekarja stane stvar več, ni bilo mogoče draginji v okom priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povrnila odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

torej ima tako zaupanje in vseh med svetom, ker učini, da bol zgubi svoje stališče. Izmed vseh boleznij jih je devdeset odstotkov povzročenih in spočetih v želodcu. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino očisti želodec in odstrani iz notranjosti drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšen blag zlotvorni tvarin zavirajočih pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi leki so prosti vsakršne nepotrebne mešanice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke koreninice ter krasno žareče rudeče vino. V zadevi zabasnosti, neprebavnosti, glavobola, pol-glavobola, nervoznosti, navadne slabote, kakor tudi v želodčnih neprilikah, ki rade nadlegujejo ženske ob premembni žitja ali rudarje in druge delavce, ko delajo in vdihavajo plin, če rabite ta lek, boste našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobite je v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

in gotovo pomoč. Jako je dobro tudi v zadevah odrgnin in oteklin itd., tudi za drgnjenje živcev in za mazanje po kopanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

prodere vselej v koren bolečine, zato pa je zlasti v slučaju protina, ali revmatizma, nevralgije, lumbago, otrplosti glečnej in drugih, mihitrcja istotako za čiščenje ran, izpuščajev in drugih kožnih otvorov. Dobi se v vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin

NAJNOVEJSE NAGRADE SO DOBILA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH RAZSTAVAH: GOLD MEDAL—SAN FRANCISCO 1915, GRAND PRIX—PANAMA 1916.

JOSEPH TRINER CO.

Manufacturing Chemists

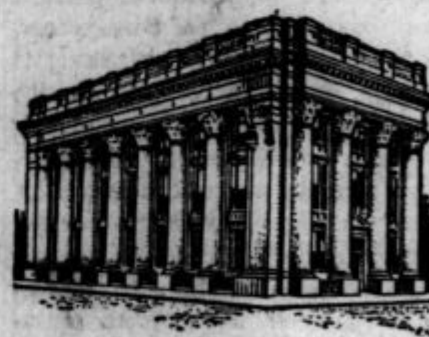
1333-1343 So. Ashland Ave.

CHICAGO, ILLINOIS

POD VLADNIM NADZORSTVOM ZEDINJENIH DRŽAV.

Ustanovljena leta 1857

Nacionalizirana leta 1864

ŽE 60 LET

je ta banka varno čuvala in držala prihranke ljudstva našega mesta. Ustanovljena je bila leta 1857. Sedaj ima že 14.000 ulagateljev. Njeno skupno premoženje, ali imetje znaša nad \$8.500.000.00. Preostanek glavnice in čisti dobiček znaša nad \$550.000.00, kar se drži v posebnem zaščitenem skladu.

Nalokite torej Vaše prihranke v NAJSTAREJŠI IN NAJVEČJI BANKI V JOLIETU.

3%

Narastile obresti se polletno pripisujejo k glavnici, ali pa izplačujejo na hranilne uloge od \$1.00 naprej.

3%

FIRST NATIONAL BANK OF JOLIET.

Joliet, Illinois.

"LJUDSKA BANKA".

MARIJA SLUGA
1828 W 22nd St.
Chicago, Ill.
Telephone Canal 4739
Izkušena in z drvarnim dovoljenjem potrjena BABICA
se siljudno priporoča slovenskim in hrvaškim gospodinjam in vseh otrokom.

Tvrda E. Bachman, inkorp.

ZASTAVE, REGALIJE IN RAZNE DRUŠTVENE POTREBŠČINE.

2107 S. Hamlin Ave., Chicago, Ill.
Telefon: Lawndale 441.

TISKOVINE

Posebne cene za slavna društva, cerkvene in šolske upravitelje, trgovce in zasebnike.
500 papirjev \$2.00
500 kuvert 1.75
250 vel. kuvert 1.75
500 vstopnic 1.50
Bolniške liste, nakaznice in pobotnice po istotako niski ceni.
Pišite nam za ceno predno naročite pravila in tiskovine kje drugje.
AMERIKANSKI SLOVENEK,
1006 N. Chicago St., Joliet, Ill.